ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!
39-дэхи жэлээ гарана

УРЯТ ҮНЭН

ССС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

46 (9800) | 1962 оной февралиин 23, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...ЕЛОЙ ГУЛАМТАНУУДАЙ ...НУУД УЛАМ ЯЛАРАГ ЛЭ!

...эй Верховно Сове... ...ха һунгалта боло... ...оол һара хүрэхэ... ...лэбэ. Засаг түрым... ...дээдэ органой де... ...кандидадууд бүрид... ...тажа, тэдэнэй ту... ...а үгэхэ тухай аги... ...г дундаа ябажа ...олитическэ тон ехэ ...ртай энэ хүдэлмэ... ...гэгээрэлэй эмхи ...дай оруулха хуби... ...ехэ. Ушар иимэһээ ...а бэлэдхэхэ түрүү... ...нүүдһээ эхилээд, ...шударгыгаар ху... ...һан клуб, библио... ...республика дотор... ...а олон.

...нь, Кяхтын Куль... ...айшан (даагшань ...К. Григорьев) һун... ...эрые угтуулан, ни... ...нирхолтой үүсхэл ...Тэндэ 11 хүнһөө ...совет хүдэлдэг. ...гэшүүн бүхэн туд ...аабаритай байха ...турын байшангай ...усхай комисси бай... ...ка, гэрэй эзэн эхэ... ...й, пенсионернүүдэй ...лгууламжын хүдэл... ...улагдана. Тус ко... ...олгойлогшо пенси... ...хаил Абрамович Би... ...гаая ехэ үүсхэл ...Үшөө һонирхолтой ...юуб гэхэдэ, дур... ...байшан уран һай... ...атна хүтэлбэрилэг... ...истгүйшье һаа, дуу... ...таршадай, зүжэг... ...уховой болон ин... ...альна хүгжэмэй, эс... ...олон оёлгын кру... ...хүдэлмэри жэгдэ ...мхидхэнхэй. Уша... ...бэл, тус байшан ...тоосоондо орожо ...шуу. Энэ байшан ...трикотажна фабри... ...рилгын конторын ...та туһаламжа ...эхилэнхэй. Тэрэшэ... ...гагшадые һайнаар ...тулада саг үргэл... ...өө гаража байха ...ада бии болгоо. ...нүүдтэ агитбрига... ...й хонгёо хоолой, ...адан мүн холын... ...шод, малшадай ...сэдьхэл хүдэлгэн, ...ан байха юм.

...үүсхэл гаргажа ...иимэ байна. Му... ...рэй аймагай Шэнэ... ...хүдөөгэй библиотэ... ...мэрээ мүн лэ һонир... ...ор үнгэргэдэг. Тус ...екэ бүхы һунгаг... ...КПСС-эй ЦК-гэй ...Хандалгын гүн ...удхые арад зондо ...илаи ойлгуулжа ...һүүлэй дүрбэн жэл ...гдаһан асари ехэ ...хубилалтанууд ту... ...ай стенднүүдые эм... ...кандидадуудтай ...улха хүдэлмэри эр... ...эр захалһан байна. ...хүн зон нэрлэгдэ...

һэн библиотекые ехэ сэдьхэлээ ханангяар магтадагшье болонхой.

Гэхэтэй хамта, һунгалтын үдэрэй хэды ойртобошье, соёл гэгээрэлэй зарим эмхи зургаанууд үшөөл нозог нобшоор хүдэлдэг, мүнөө хүрэтэр эрид хубилалта туйлажа шадаагүй байһаа. Зарим клубууд тулюур түхеэрэлгэтэй, хүйтэн, зүдэрүү байһан дээрэһээ нээгдэдэггүйшье шахуу байха юм. Жэшээнь, Хориин аймагай Анаагай совхозой гурбадахи отделениин клуб пеэшэн муутайһаа боложо юушье хэдэггүй тооной. Гэбэшье дурсагдаһан совхозой партком, рабочком болон комсомолой эмхи клубайнгаа үүргэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэринь һайжаруулха тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй.

Тэрэшэлэн бусадшье аймагуудай соёл гэгээрэлэй зарим эмхинүүд хүндэтэ үүргэеэ мүртэйгөөр дүүргэдэггүй, ажалшадай эрилтые бирагүйгөөр хангадаг гэжэ тэмдэглэлтэй. Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ иимэ хайша хэрэгээр хүдэлхэ баримтануудай тон тэсэшэгүй болоһонинь мэдээжэ.

Клуб, библиотекэнүүдэй ойрын гол зорилго юуб гэхэдэ, тэдэнэр бүхы хүдэлмэрээ улам һайжаруулхын хажуугаар һунгалтада илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсаха болоно. Нэн түрүүн партиин Программа, XXII съездын шиидхэбэринүүдые, мүн бүхы һунгагшадта КПСС-эй ЦК-гэй хандаһан Хандалгые хүтэлбэри болгон, ойлгууламжын хүдэлмэридэ эршэмтэйгээр оролсохо, аймаг, колхоз, совхоз гү, али предприятинуудай абаһан уялгануудаа дүүргэхынь тула бодото туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Нютагай эдэбхитэниие олоор элсүүлжэ, һунгалтада хабаатай темэнүүдээр концерт, үдэшэнүүдые, лекци болон хөөрэлдөөнүүдые, залуу һунгагшадтай уулзалга үнгэргэхэдэ, олон янзын выставкэнүүдые эмхидхэхэдэ угаа зохистой, һонирхолтойшье байха байна. Зүгөөр тиихэдээ колхозой гү, али совхозой гол буусада ажаһуугшадые хангаад хизаарлаха бэшэ, мүн холын фермэ, гүүртэнүүд тушаа саг үргэлжын анхарал хандуулха шухала. Энэ хэрэгтэнь нютагай партийна, профсоюзна болон комсомолой эмхинүүд саг үргэлжын хүтэлбэри үгэхэ, туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. Тиигэбэл клуб, библиотекэ бүхэн хүндэтэ үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ шадахал.

Һунгалтын үдэр—бүгэдэ арадай һайндэрые угтуулан, клуб, библиотекэнүүдэй галнууд улам һаруул хурсаар гэрэлтэн ялараг лэ!

ТҮРЭ ЗАСАГТАА ДЭБЖҮҮЛЬЭН ЭРХИМҮҮДТЭЕЭ ТҮМЭН АРАДНАЙ ТАЛАРХАН УУЛЗАНАЛ

☆☆

НЭГЭН ДУУГААР

Культурын байшанда аймагай түбэй һунгагшад олоороо сугларба. Олон зоной хабаадалгатай энэ суглаан СССР-эй Верховно Соведэй һунгуулиин Заиграйн округой депутадта кандидат Александр Викторович Давыдовтай уулзалганда зорюулагдаһан байгаа.

Нэн түрүүлэн үгэ абаһан Заиграйн модоной комбинадай профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Афанасьев һунгалтын хүндэлэлдэ хүдэлмэришэдэйнгөө ажалай вахтада жагсаад байһанда тогтобо. Эндэхид январиингаа үйлэдбэриин түсэб 107,2 процент дүүргэһэн, февралиингшье даабари һайнаар бэелүүлэгдэнэ.

— Манай коллектив нүхэр Давыдовай кандидатурые үнэн зүрхэнһөө нэгэ хүн шэнгеэр дэмжээ һэн, тиигээд һунгалтын үдэр бүгэдөөрэн дуугаа үгэхэеэ бэлэмди,— гэжэ нүхэр Афанасьев мэдүүлбэ.

Заиграйн дунда һургуулиин багша нүхэр Садовская, хүн зоной ажаһуудалай хэрэгсэл хангаха комбинадай мастер нүхэр Асташева гэгшэд һунгагшадай зориг бадаруулма үгэнүүдые хэлэжэ, мартын 18-да һунгуулиин участогта бүгэдөөрэн ерэжэ, нэгэн һаналтайгаар партиин үнэн сэхэ хүбүүн, республикын хүтэлбэрилхы тушаалтадай нэгэн — нүхэр Давыдовай түлөө дуугаа үгэхые уряалба.

Пенсионер үбгэн Убугуновай хэлэһэн үгэ ехэл һонирхолтой байгаа. Урдань хаанта засагай байха үедэ һунгалта ямар гуримаар үнгэргэгдэдэг байһан тухай һунгагшадта тэрэ хөөрэжэ үгөө. «Хэн баян бэ, хэн арад зониие мунхаруулдаг, мүлжэдэг байгааб, тэрэл дээдэ засагта түлөөлхэ эрхэтэй байгаа бшуу» гэжэ нүхэр Убугунов хэлээ.

Һунгуулиин Заиграйн участогтахи этигэмжэтэ нюур нүхэр Коновалова кандидадайнгаа ажалайнь арюун зам — намтарыень бүгэдэндэ хөөрэжэ үгэбэ. Тиихэ зуура Александр Викторович манай этигэл найдабариие бодото дээрэнь бэелүүлхэл байха гэжэ тэмдэглээ.

Һүүлээрнь СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Давыдовта үгэ үгтэбэ.

Н. Кучумов.

ЗОНОЙ ЭТИГЭЛ

«Электромашина» завод. Партийна организациин секретарь А. М. Алексеев СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, арад олондоо мэдээжэ болоһон артист Л. Л. Линховоинтой уулзалгын суглаа нээхэ зуураа, этигэмжэтэ нюур Е. В. Баранниковада үгэ үгэбэ.

Тэрэ хадаа оюун бэлигтэ арадай артистын алдарта замые сугларагшадта тобшохоноор, һонирхомоор хөөрэхэ зуураа тон түрүүн ургажа ябаа эдир хүгжэмшэд, дуушадые угаа анхаралтайгаар, ёһотой коммунис арюун шэнжэтэйгээр хүмүүжүүлдэг хүн байһыень онсолон тэмдэглэбэ. Лхасаран Лодонович хадаа арадай гүн дундаһаа ургажа гараһан, зандан мэтэ залаалжа байгаа олонациональна советскэ искусствын элитэ түлөөлэгшэдэй нэгэн болоно. Тэрэнэй һүр жабхаланта, солгёо эршэтэ дуунуудынь аяар холын Африкын оронуудаар, алтан ганжарта Прага, Берлинэй талмайгаар, мүн Монгол, Хитад, Вьетнам Энэдхэгээршье сууряатаһан байха.

Советскэ демократиин шэнэ илалтын һайндэр—мартын 18-да оройноймнай дээдэ түрэ засагта дэбжүүлэгдэһэн бурят арадай үнэн хүбүүн, СССР-эй арадай артист Л. Л. Линховоиной түлөө нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыень нүхэр Баранникова уряалба.

— Нүхэр Линховоиниие булга таниха, мэдэхэбди. Манай коллектив тэрэниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэдээ, коммунизмын түлөө сусаршагүйгөөр тэмсэжэ байгаа хүдэлмэришэдэй арюун этигэлые лаб харюулхал бэзэ гэжэ найдаһан байна,— гээд завкомой түлөөлэгшэ нүхэр Бильгеев тэндэ байгшадай нэгэн тэгшэ һанал элирхэйлэн мэдүүлээ.

Трибуна дээрэ инструментальна цехын слесарь, коммунис ажалай ударник нүхэр Антонов:

— Ямар гайхамшагта һайхан үе сагта ажаһууна гээшэбибди. Бодоодшье үзыт, хэзээ иимэ байгаа һэм? Иимэ үе сагта хуушаараа хүдэлжэ тон болохогүй. Би Москвагай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Электромашина» заводто мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн байнаб. Манай заводые ойрын сагта, бүхыдэнь тиимэ электроүйлэдбэрилгэдэ оруулаа һаа, ороной ямаршье заводуудһаа дутуугүйгөөр ажаллаха дүүрэн аргатай. Ямар ушартайгаар иигэжэ хэлэнэбиб гэхэдэ, манай найдамтай кандидат саашадаа бидэнэй эрилтэ хэрэглэмжээр ходо һонирхожо, туһалалсажа байха бэзэ гэхэ зуураа, мүн «бүхэ нойртоо» дарагдаһан уран һайханаймнай булгэмые эсэслэн һэргээхэнь лабтай,— гээд нэрьемэ альга ташалга доро мэдүүлбэ.

Удаалуулан үгэ абаһан ажалай баатарнууд Иванов, Рудаков, Панютин болон бусад сэдьхэл хүдэлгэмэ, гүнзэгы удхатай үгэнүүдые хэлээ.

Эсэстэ тэндэ байгшадта халуунаар угтагдаһан депутадта кандидат Л. Л. Линховоин иимэ үндэр этигэлдэ хүртөөһэнэйнь түлөө тэдээндэ үнэн зүрхэнэй баяр хүргөөд, захяа найдабарииень дүүргэхын, харюулхын түлөө аһан шадалаараа оролдохоб гэжэ тэндэ байгшадые найдуулаа.

С. Сергеев.

Харана бэзэт даа, энэ зураг дээрэ, дээдэ түрэ засагтаа дэбжүүлэгдэһэн алдарта хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэдэй нэгыень. Закаменск городой Культурын ордон соо СССР-эй Соведэй депутадта кандидат Иннокентий Лаврентьевич Щапов уулзалгын үедэ үгэ хэлэжэ байна.

Ч. БАЛДАНОГОЙ фото.

...ариинь лаб бэелүүлхэ

...Закаменск городой ...ордон соо хүн зон олон ...эй Верховно Соведэй де... ...кандидадууд болгогдон дэб... ...орденто ПВЗ-гэй хү... ...нүхэр Иннокентий Лав... ...Щаповтай, КПСС-эй За... ...йкомой нэгэдэхи секре... ...Павлович Тюменцев... ...ын баяр ёһололой суг... ...эр ерээ бшуу.

...й депутадуудай Зака... ...ой Соведэй гүйсэдкомой ...нүхэр Акулова тэндэ ...а хандажа тобшохон ...зуураа, И. Л. Щаповай ...нюур нүхэр Фирсовада

...орон дотор юрын ажал... ...үүсхэлтэ ажалаараа, ...гаараа олоной дундаһаа ...шалгардаг. Энээнэй ...нь гэхэдэ мүнөө бо... ...һунгалтада манай ...дээдэ түрэ засагтаа тү... ...нүхэр Щаповые дэб... ...болоно. Бүгэдэ ара... ...—мартын 18-да бурят ...мэришэн ангиин түлөө... ...нэгэн нүхэр И. Л. ...дуугаа үгэхыетнай ...уряалнаб,—гэжэ тэрэ ...Тэрэнэй халуун уряае

тэндэхи һунгагшад Миронов, Белечко, Серых болон бусад дэмжээ.

Депутадта кандидат нүхэр Тюменцевэй ажаябадалайнь намтарые тодо һонороор хөөрэжэ үгэхэ зуураа, хүн зониие коммунизмын шэнэ илалтада зоригжуулжа шадаха, шадамар эмхидхэгшэ, эрилтэ ехэтэй ёһотойл партийна хүтэлбэрилэгшэ байһыень үгэ хэлэгшэд Пичугин, Котлер болон бусад онсолон тэмдэглэһэн байха юм. Этигэл найдабариемнай бодото хэрэгээрээ харюулыт гэжэ тэдэнэр кандидадуудые гуйгаа.

Һүүлдэнь үгэ хэлэһэн арадай кандидадууд—нүхэд Щапов, Тюменцев гэгшэд иимэ үндэр этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө гүн сэдьхэлэй баяр хүргэхэ зуураа, арад зоной энхэ тэниглэн байдал һайжаруулхын түлөө хэзээ бүхэндэ, үдэр бүхэндэ эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ байһанаа мэдүүлбэд.

Долоон жэлэй гурбадахи жэл — 1961 ондо, мүн январь һарада республика дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илаһан Закаменэй аймагта КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгыч хоёр Улаан туг мүнгэн шантайгаар нэрьемэ альга ташалган доро партиин обкомой таһагые даагша Ц. Б. Эрдынеев барюулаа.

К. Полонных.

Мүнөөдэр Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 44 жэлэй ой

В. ЖАРИНОВАЙ зураг. ТАСС-эй фотохронико.

СССР-эй Оборонын Министрын ПРИКАЗ

1962 оной февралиин 23 № 43 Москва город.

Нүхэд солдадууд болон матросууд, сержантнууд болон старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд болон адмиралнууд!

Совет арад ба тэрэнэй сэрэгшэд Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 44 жэлэй ойе мүнөөдэр һайндэрлэжэ байна.

Агуу ехэ Ленинэй, Коммунистическэ партиин байгуулһан, хүмүүжүүлһэн Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Агуу ехэ Октябриин түйлалтануудые, манай ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые хёрхо наринаар хамгаална. Социалистическэ Эсэгэ ороной олон тоото дайсадтай хэһэн хатуу шанга тулалдаануудта тэдэнэр дайшалхы тугуудаа хэтэ мүнхэдэнь алдаршуулба.

КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, партиин шэнэ Программые совет хүнүүдэй урма зоригтойгоор, шэн габьяатайгаар бэелүүлжэ байгаа түүхэтэ үедэ Советскэ Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой 44 жэлэй ой тэмдэглэгдэжэ байна.

Манай арадай жэнхэни аша туһые болон бүхы дэлхэйн ажалшадай хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлэн, Коммунистическэ парти, Советскэ правительство эб найрамдалай түлөө, дэлхэйн шэнэ дайн сэрэгые һэргылэн сарахын түлөө ехэ оролдосотойгоор тэмсэнэ. Гэбэшье баруунай империалис бүлэглэлнүүд дайнай түхеэрэлгые саг үргэлжэ үргэдхэнэ, Советскэ Союз болон бусад социалис гүрэнүүдтэ добтолхо бодомжо бодолгүй түсэбүүдые зохёоно. Энэнь маанадые саг үргэлжэ һэримжэтэй байхые, эзэрхэг түримхэйшүүлдэ хатуу шанга харюу үгэхөөр бэлэн байхые уялгана.

Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мүнөө үедэ сэрэгэй эрхим кадрнуудтай, эгээл хүсэн түгэлдэр дайшалхы техникэтэй, зэбсэгтэй болоһон тула совет арадай амгалан тайбан, зохёон байгуулхы ажалые найдамтайгаар хамгаалжа шадаха байна.

Нүхэд солдадууд болон матросууд, сержантнууд болон старшинанууд, офицернүүд, генералнууд болон адмиралнууд!

Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 44 жэлэй ойтой дашарамдуулан таанадые амаршалнаб!

Дайшалхы мэргэжэл шадабаряа наринжуулхыень, мүнөөнэй буу зэбсэг болон зэбсэгтэ тэмсэлэй онол арганууды эрхим һайнаар шудалха, дайшалхы журамаа саашадань бэхижүүлхыень, эмхидэл болон нарин гуримтай байхыень, бүхы сэрэгшэдтэ хүсэнэб. Манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй алдарта дайшалхы ёһо заншалнуудые нэрэ солодонь хүрэмөөр үргэлжэлүүлэгты! Үдэр бүри һэримжэтэй байгты, дайшалхы бэлэдхэлээ улам һайжаруулагты! Коммунизм байгуулагшын ёһо туримай эрилтэнүүдые арюун нангинаар бэелүүлэгты.

Советскэ Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой 44 жэлэй ойе тэмдэглэн, **захирхамни:**

Мүнөөдэр, **февралиин 23-да**, манай Эхэ ороной ниислэл — **Москвада**, союзна республикануудай нииснэлнүүдтэ, тэрэшэлэн геройгородуудта: Ленинградта, Волгоградта, Севастопольдо болон Одессэдэ — артиллерийскэ хорин буудалгаар салют үгэхэ.

Советскэ Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой 44 жэлэй ой мандаха болтогой!

Совет арад болон тэрээнэй шэн габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай арадые коммунизм тээшэ бата найдамтайгаар хүтэлэгшэ түрэл Коммунистическэ партида алдар соло!

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Америкын Холбоото Штадуудай дээдэ тушаалта президент господин Джон Ф. Кеннедидэ

Вашингтон

Хүндэтэ господин президент!

Хүнэй һууһан замбуулинай онгосые урагшатайгаар табиһантайтнай дашарамдуулан совет арадай зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө танине, мүн Америкын арадые амаршалнаб.

Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ талаар үшөө нэгэ алхам хэгдэбэ, космонавтнуудай бүлэдэ Америкын Холбоото Штадуудай эрхэтэн подполковник Джон Гленн нэмэжэ оробо.

Наука, техникын талаар шэнэ түйлалтануудые хангаһан замбуулинай онгосые амжалтатайгаар табилга хүн зоной аша туһада зорюулан хүн түрэлтэнэй хизаарлашагүй арга боломжоёо хэрэглэжэ шадаха байһан тухай омогорхол түрүүлхэ ёһоороол түрүүлнэ.

Замбуулин юртэмсын нюусые хүнэй оюун бодолой мэдэжэ эхилэлгэ бата бэхи эб найрамдал хангаха, манай газар дэлхэй бүхы арадуудай хүгжэн һалбарха зам хангажа шадаха гэжэ найдажа болохоор байна. Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ үедэ манай газар жаахан, тэрээн дээрэ ажаһуугшадта зам заажа үгэдэг гэжэ һанагдахааршье байжа болохо байна даа.

Хэрбээ замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхын тулада манай оронуудай хүсэл оролдолгын — научна, техническэ, материальна арга боломжонуудай нэгэн адляар зорюулагдаад байгаа һаа, энэ хадаа наукын хүгжэлтэдэ ашатай туһатай байха, мүн бүхы арадуудай зүгһөө баяртайгаар угтагдаха байгаа. Ушарынь хадаа эрдэм ухаанай түйлалтанууд «хүйтэн дай» хэхэ, буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрхэ зорилгоор бэшэ, харин хүн түрэлтэнэй эрмэлзэлгэдэ тааралдахаар хэрэглэгдэхые бүхы арадууд хүсэдэг байна бшуу.

Летчик-космонавт Джон Гленндэ амаршалга хүргэхые, һайниие хүсэхые танине гуйнаб.

1962 оной февралиин 21.

Н. ХРУЩЕВ.

Америкын космонавтые Ю. Гагарин, Г. Титов амаршалба

Советскэ летчик-космонавтнууд майор Юрий Гагарин, майор Герман Титов подполковник Джон Гленндэ Вашингтон телеграмма эльгээжэ, Газарые тойрон замбуулинай ниидэлгые амжалтатайгаар дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан тэрэниие үнэн зүрхэнһөө амаршалаа.

(ТАСС).

Баатар армиингаа ойе тэмдэглэһэн баярай суглаан

Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 44 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаһан Улан-Үдэ хотын ажалшадай баярай суглаан үсэгэлдэр Ленинэй орденто Бурядай гүрэнэй оперо, баледэй театр соо болобо.

«Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 44 жэлэй ой» гэһэн элидхэлэй һүүлээр ехэ концерт табигдаа.

МҮНӨӨДЭР СОВЕТСКЭ ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЭЙ 44-ДЭХИ ОЙН ҺАЙНДЭР

ДАЙСАН ХАРАТАНИИЕ ДАРАДАГ ТҮҮХЭТЭЙ ДАБТАМАЛ ХҮСЭТЭЙ СОВЕТСКЭ АРМИ!

МАНАЙ ОРОН ДОТОР КОММУНИЗМ БАЙГУУЛГЫН ХЭРЭГЫЕ САХИН ХАМГААЛАГШАД

С. С. БИРЮЗОВ,
Советскэ Союзай Маршал

Совет хүнүүд Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 44-дэхи ойе февралиин 23-да тэмдэглэнэ. Манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд совет арадай зохёон байгуулхы ажалые 44 жэлэй туршада сахин хамгаалжа байна.

Советскэ Арми, Далайн-Сэрэгэй Флот дайшалхы хүсэнэйнгөө ёһотойгоор һалбаран хүгжэһэн үедэ 45-дахи жэлдээ орохонь. Тиихэдээ Совет Эхэ орондо добтолон орохоёо зүрхэлһэн ямаршье эзэмдэгшэдые бута сохихоор хэзээдэшье бэлэн байдаг.

Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд тэмсэлэй, илалтын гайхамшагта харгы зам гаталжа гараа. Коммунистическэ партиие, Советскэ гүрэниие байгуулагша агууехэ В. И. Ленин эдэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бии болгоһон юм. Граждан дайнай жэлнүүдтэ дотоодын контрреволюциин, гадаадын добтологшодой нэгэдхэгдэмэл хүсэнүүд һаяхан бии болоһон Советскэ Республикада эсэргүү добтолго хэһэн байгаа. В. И. Ленин толгойлогшотой Коммунистическэ парти бүхы ажалшадые элсүүлэн эмхидхэжэ, дайсадта хатуу харюу үгэһэн түүхэтэй. Бүхы коммунистнуудай, комсомолнуудай хахадынь шахуу фронт ошожо, сүлөөрһэн хүдэлмэришэд, таряашадай түүхэдэхи түрүүшын армиин гол хүсэн болоо һэн. Дарлагшадые үзэн ядахаар, арадуудай хоорондо хани барисаа тогтоохоор, Совет ороноо ямаршье үедэ хамгаалхаар, пролетарскэ интернационализмын ёһо гуримуудые сахихаар Улаан Армиин сэрэгшэд хүмүүжүүлэгдэһэн байха юм.

Граждан дайнай хатуу шанга тулалдаанда манай арад, тэрэнэй һая бии болгогдоһон Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Коммунистическэ партиин ударидалгаар бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта туйлаа. Тиигэжэ социалис Эсэгэ орондо империалис 14 гүрэнүүдэй, сагаантанай добтолходонь шанга сохилто үгтэһэн юм.

Манай орондо империалистнуудай дахин добтолжо болохо байһаниие хараада абан, амгалан ёһоной байгуулалтын жэлнүүдтэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые саашадань ехэдхэхэ, Совет гүрэнэй өөрыгөө хамгаалха хүсые бэхижүүлхэ тодорхой программа партимнай хараалаа. Орон дотор социалистическэ индустриализациин бэелүүлэгдэһэнэй ашаар Арми, Флот мүнөөнэй һайн дайшалхы техникээр хүсэд хүрэхөөр хангагдаһан байна. Хүдөө ажахы коллективизацилагдажа, ороноо, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдээ эдеэ хоолоор, гутал хубсаһаар хангаха, дайнай эхилхэ болоо һаань, шухала хэрэгтэй нөөсэ хэхэ арга бии болоо һэн. Орон доторнай культурна революциин бэелүүлэгдэһэнэй ашаар арми, флодто һургуулитай, бэлэдхэлтэй хүнүүд абтадаг болоһон байна. Тиигэжэ богонихон болзор соо шэнэ зэбсэг, дайшалхы техникэ һайса мэдэхэ рядовой сэрэгшэд, младша командирнууд олоор бэлэдхэгдэбэ. Арми, флодто алба хэхэ эрхим мэргэжэлтэдые бэлдэдэг сэрэгэй һургуулинууд, академинүүд, олоор бии болгогдоо. Иигэжэ Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы хүсэн, добтолгодо дары харюу үгэхөөр гүйсэд бэлэн байлга дээшэлүүлэгдэбэ. Зэбсэгтэ Хүсэнүүд манай социалис гүрэниие ёһотойгоор хамгаалжа шадахаар болгогдоһон байна.

Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ Сталинда шүтэн һүгэдэлгэһөө уламжалан, партийна, советскэ, сэрэгэй олохон кадрнууд һалгагдаа һэн. Иимэ хуули буса аалшануудай гаргагдаагүй һаань, манай ороной Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бэхижүүлхэ, бэеэ хамгаалхы хүсые дээшэлүүлхэ талаар Коммунистическэ парти бүрин ехэ хүдэлмэри бэелүүлхэ байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалха Агууехэ дайнай үедэ манай Эхэ орон, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд хатуу шанга шалгалта гараа. Фашистскэ генеральна штаб СССР-тэ гэнэдхээжэ добтолон ороод, сахилгаан түргэнөөр бута сохихо зорилготой байба. Манай хилэ шадар туйлай олон сэрэг суглуулагдаһан юм. Немецкэ булимтарагшад манайхиһаа һураггүй булюу хүсэтэй, илангаяа танкнуудаар, самолёдуудаар олон байгаа бшуу. Тиигээдшье гитлеровскэ арми дайн байлдаа хэхэ ехэ дүршэлтэй болонхой һэн. Энээнтэй хамта дайсаниие сэгнэхэдээ, манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые хубаарилан табихадаа Сталин ехэ алдуунуудые гаргаһан юм. Иимэ таарамжагүй эрхэ байдалда гитлеровскэ Германитай дайн байлдаан эхилээ. Фашис эзэмдэгшэд Советскэ Союзай ехэ газар абаһан, Москвада дүтэлжэ ерэһэн, Ленинградые хүреэлһэн, экономическа шухала районуудые эзэлһэн байна.

Социалис Эсэгэ орониие хамгаалха тушаа Ленинэй заабаринуудые нарин нягтаар бэелүүлэн, Германиин фашизмтай тэмсэхэ хатуу шанга тэмсэлдэ бүхы совет арадые партимнай бодхоогоо. «Бүхы юумэеэ фронтдо, илалтын түлөө зорюулха!» гэһэн лозунг гаргагдаба, арадай ажахы сэрэгэй ёһоор шэнэдхэн хубилгагдаба. Хэдэ миллион коммунистнууд армиин, флодой зэргэнүүдтэ орожо, баатаршалгын, шэн габьяагай гайхамшагта жэшээ харуулһан түүхэтэй. Дайнай дүүрэхэ багта Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зэргэдэ партиин 3,5 миллион гэшүүд, кандидадууд ороод байгаа. Ондоогоор хэлэхэдэ, энэнь КПСС-эй бүхы гэшүүдэй 60 процентнь болоно. Иигэжэ бүхы оромнай нэгэдхэгдэмэл дайшалхы лагерь болгогдоо.

Зүүн районуудта абаашагдаһан сэрэгэй промышленность һара бүхэндэ бүү зэбсэг, сэрэгэй техникэ олоор гаргадаг лэ болобо. Тиигэжэ һүүлэй һүүлдэ гитлеровскэ вермахтдэ орходоо Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд техническэ талаараа тон булюу болоһон юм. Гэхэтэй хамта энэ вермахт бүхы Европын оронуудай экономико хэрэглэһэн байба. Парти хадаа армида, флодто сэрэгэй бэлигтэй хүтэлбэрилэгшэдые хүмүүжүүлэн табиһан юм. Тэдэнэр сэрэгүүдые шадамар бэрхээр хүтэлбэрилөө. Империалис гүрэнүүдэйхидэ орходоо сэрэгэй советскэ наукын, стратегиин, сэрэгэй искусствын һураггүй булюу байһаниинь дайн байлдаанай боложо байха үедэ тодорхойлогдоо.

Фашис эзэмдэгшэдтэй баатарлигаар тэмсэһэн долоо миллион гаран совет сэрэгшэд орден, медальнуудаар шагнагдаа, арба нэгэ мянга гаран хүн Советскэ Союзай Геройн үндэр дээдэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Совет арад, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ябажа, германскэ фашизмые, японско милитаризмые бута сохихо талаар бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудые туйлаба. Иигэжэ Советүүдэй орондо империализмын хоёрдохёо добтолго амжалтатайгаар бута сохигдобо. Олон арадуудай фашис богоолшолгоһоо сүлөөрхэдэнь туһаламжа хүргэгдэһэн байна бшуу.

Империалистнууд гитлеровецүүдые тухираад, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэниие үгы хэхэ зорилго табиһан юм. Зүгөөр социалис байгуулалта капиталис байгуулалтаһаа булюу һайн байнаа. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр уласхоорондын империализмын эгээ хархис, эзэрхэг түримхэй хүсэнүүд — фашистскэ Германи, фашистскэ Итали, милитаристскэ Япон, тэдэнэй сателлидүүд бута сохюулһан намтартай. Мүн Европодо, Азида социалис гүрэнүүд бии болобо. Тиигэжэ хүсэн түгэлдэр, диилдэшэгүй социализмын можо бии болоһон байна.

Советскэ Союзай энэ үнгэрэгшэ дайнда туйлаһан агууехэ туйлалта хүн түрэлтэнэй түүхэдэ гүнзэгы нүлөө үзүүлээ.

Социалис можын оронуудай үргэн хүгжэхэдэ, бэхижэхэдэ, колониализмын һандаран һалажа эхилхэдэ капитализмын нийтэ кризис улам гүнзэгыржэ, мүнөө гурбадахи шатадаа тэрэнь оронхой.

***

Дайнай дүүрэһэнһээ хойшо, илангаяа партиин XX съездын һүүлээр манай орон бурьялан хүгжөө.

Наука, техникэ, тон орёо нарин приборнуудые бүтээлгэ, промышленностиин ракетнэ, радиотехническэ, бэшэншье шэнэ һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ Советскэ Союз туйлай ехэ амжалтануудые туйлаа. Тиигэжэ замбуулин дайдые шэнжэлхэ талаар агууехэ амжалта туйлагдаһан байна бшуу. Амгалан ёһоной мүрысөөндэ советскэ наукын, техникын булюу һайн байһаниинь тодоруулагдаба.

Һүүлэй үедэ манай ороной хүдөө ажахыда асари туйлалтанууд хэгдээ.

Манай Эхэ ороной саашадаа бүри ехээр хүгжэн һалбарха түсэбүүд КПСС-эй түүхэтэ XXII съездэ баталагдаһан байна. Тиигэжэ ойрын 20 жэлэй туршада манай орондо коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулагдахань. Советскэ Союзда энэ зорилгын бэелүүлэгдээд байхада, һүртэ ехэ үйлэдбэриин хүсэнүүд бии болгогдохо. Абтадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар манай орон дэлхэй дээрэ түрүүшын һуурида гараха юм.

Совет гүрэнэй өөрыгөө хамгаалха хүсые, Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бэхижүүлхын түлөө Коммунистическэ парти ехэ анхарал табидаг. США-гэй эгээ эзэрхэг түримхэй этэгээдүүд тухирдаһатай уласхоорондын империализм хүн түрэлтэниие дэлхэйн термоядерна дайнда оруулха һэдэлгэ хэнэ. Иимэ эрхэ байдалые хараада абан, һанаа амараар, бэедээ найдаад байха ёһогүйбди. Империалистнууд социалис можын оронуудай оршожо байһан ушартай эбсэхэ дурагүй. Советскэ Союзые, бусад социалис гүрэнүүдые империалистнууд дайн байлдаа хэжэ үгы хэхэ тухай сэхэ мэдүүлдэг болоо. Иигэжэ КПСС-эй Программа соо заагданхай. Коммунистическэ парти, Зэбсэгтэ Хүсэнүүд, гүрэнэй аюулгүй байлгые сахиха органууд, СССР-эй бүхы арадууд эб найрамдалай дайсадай хорото аашануудые тон һэргылэмжэтэйгээр хинан хаража, өөрынгөө Эхэ орониие хэдыдэшье хамгаалхаар бэлэн байха уялгатай болоно гээд Программа соо тэмдэглэгдэнэ.

Советскэ Армиие, Далайн-Сэрэгэй Флодые шэнэдхэн хубилгаха, шэнээр зэбсэгжүүлхэ тухай Коммунистическэ партиин ударидалгаар ехэ хүдэлмэри бэелүүлэгдээ. Мүнөө манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд эгээ хүсэтэй, шэнэ янзын ракетнэ, термоядерна зэбсэгээр хангагданхай. Манай ракетнэ сэрэгүүд ехэ капиталис гүрэнэй, жэшээлхэдэ, США-гэй сэрэгэй ямаршье түхеэрэлгэнүүдые, бүхы промышленна, алба захиргаанай-политическэ түбүүдые, сэрэгэй база хохыень империалистнуудта газараа үгэһэн бүхэли оронуудые ракетноядерна нэгэл сохилтоор үгы хэхэ аргатай байна. Ракетнэ сэрэгүүдэй мэдэлдэ дэлхэй дээрэ эгээ хүсэтэй континентнүүд хоорондын ракетэнүүд бии юм. 50, 100 мегатонно хүсэтэй термоядерна һомонууд бии бшуу. Советскэ ракетчигүүд һүр хүсэтэ ракетэнүүдээ тон холо эльгээхэ, шагааһан юумэеэ тон мэргэнээр тудаха шадабаритай болонхой.

Өөрынгөө хүсөөр бидэнэр хэнииешье айлганагүйбди. Советскэ Союз гадаадын ленинскэ политикые сэхэ шууд бэелүүлнэ. Гэхэтэй хамта СССР-тэ, бусад социалис оронуудта эсэргүүтээр хэгдэһэн эзэрхэг түримхэй нэгэшье добтолго хэһээгдэнгүйгөөр орхигдохогүй бшуу. Империалистнууд энээн тухай хододоо һанажа ябаха ушартай. Манай ороной аюулгүй байдалые найдамтайгаар хангаха, добтолон орогшодые хатуу шэрүүнээр хэһээхэ бүхы шухала арга хэрэгсэл маанадта бии.

Ракетнэ сэрэгүүдһээ гадна, ондоо янзынишье Зэбсэгтэ Хүсэнүүд бии гээшэ. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада хуурай газарта хэрэглэгдэхэ сэрэгүүд имагтал оньһото машинануудаар ябадаг болоо. Ядерна һомотой тусхай ракетэнүүд тэндэ бии юм. Хуурай газарта хэрэглэгдэдэг сэрэгүүд ямаршье хаалтануудые дабажа гараха, ямаршье орёо эрхэ байдалда дайлалдаха аргатай.

Дайсанай авиациһаа ороноо хамгаалха хэрэгые бэхижүүлхын түлөө КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитет онсо анхарал хандуулдаг, айхабтар хүсэтэй зенитнэ, ракетнэ сэрэгүүд, абяанһаа түргөөр ябадаг самолёдууд-истребительнүүд тэндэ хэрэглэгдэдэг. «Воздух-воздух» түхэлэй ракетэнүүдээр тэдэ истребительнүүд зэбсэгжэнхэй. Һайнаар хүдэлдэг радиолокационно аппаратура хэрэглэн, агаараар ерэһэн дайсаниис хаанашье ябахадань тодорхойлон мэдэхэ аргатай. Тиигээд агаарай хилые эбдэжэ ерэһэн дайсадые барихадань, үгы хэхэдэнь туһалдаг байна.

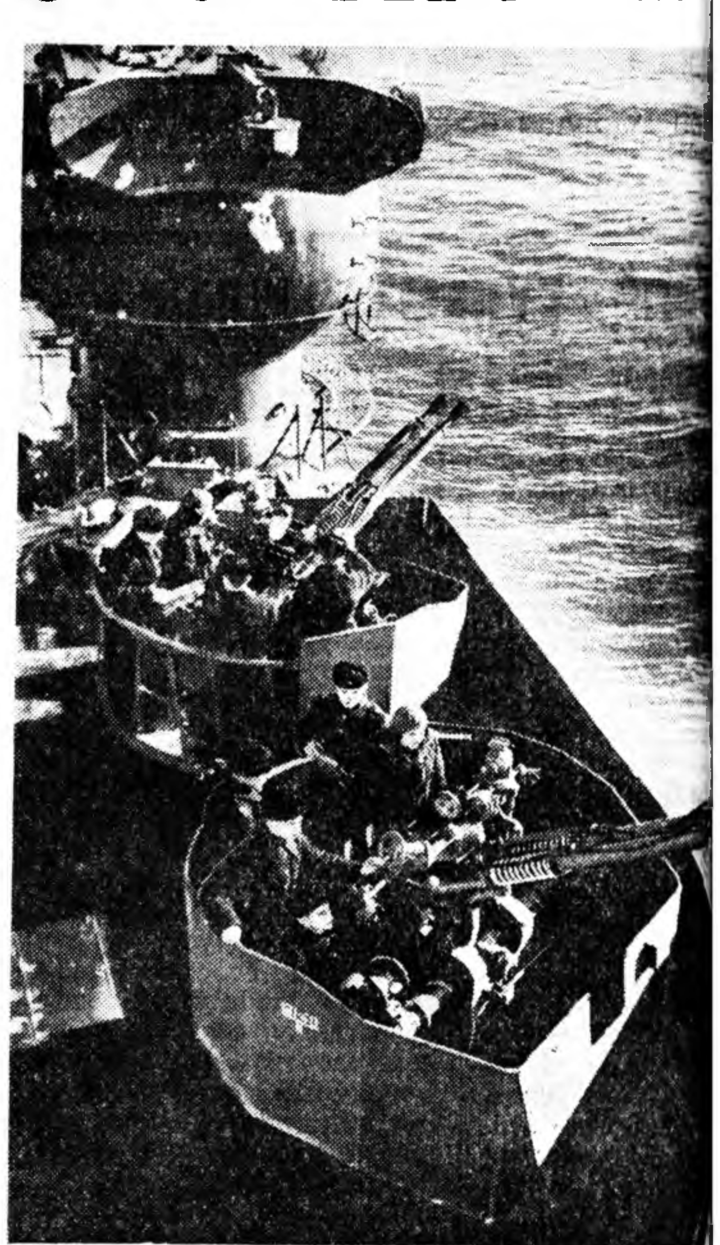
Манай Агаарай-Сэрэгэй Хүсэнүүдэй дайшалхы арга боломжонь горьтойгоор ехэдхэгдээ. Абяанһаа түргөөр, холо ниидэдэг бомбардировщигууд, ракетэнүүдые ашаад ябадаг самолёдууд хэрэглэгдэдэг болоо.

Далайн-Сэрэгэй Флот Эхэ ороноймнай далайн хилэнүүдые найдамтайгаар хамгаалжа байнхай. Уһан доогуур ябадаг, тэрэ тоодо атомна онгосонууд бии. Эдэ онгосонууд хүсэ ехэтэй ракетнэ зэбсэгээр хангагдаһан. Ракетэнүүдые ашаад ябадаг далайн авиаци мүн лэ ехэ хүсэтэй.

Сэрэгшэдэй дунда ябуулагдадаг партийно-политическэ хүдэлмэри шэнэдхэн хубилгаха түүхэтэ хэмжээнүүд КПСС-эй ЦК-гэй октябриин Пленумдэ (1957) абтаһан юм. Тэрээнһээ хойшо манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд улам ехээр хүгжөөгдэбэ. КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон совет сэрэгшэд өөһэдынгөө дайшалхы мэргэжэлые амжалтатайгаар улам улам нарижуулжа байна. Ленинэй захяануудые нангинаар бэелүүлэн, коммунизм байгуулагшадай агууехэ зохёон байгуулхы ажалые совет сэрэгшэд найдамтайгаар саашадаа хинан хамгаалхаар бэлэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: танкнууд харуулагдана.
ТАСС-эй фотохронико.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэрэгэй тревого. Зенитнэ буунууд бэлэн.
ТАСС-эй фо...

БААТАРЛИГ ГАБЬЯАТА...

Совет ороной Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй заншалта үдэрые арад зомнай ехэ баяртайгаар угтадаг гуримтай. 44 жэлэй саада тээ социализмын түрүүшын гүрэнэй зэбсэгтэ хүсэн мүндэлэн бии болоһон юм. Тэрэ сагһаа хойшо Советскэ Арми баатарлиг замаар ябажа ерээ.

Социалистическэ революциин туйлалтануудые аршалан хамгаалһан дайн байлдаануудай гал дүлэн соогуур Советскэ Арми хүгжэн хатуужаһан түүхэтэй. Хүдэлмэришэн, таряашанай шэнэ түхэл маягай арми хадаа граждан дайнай жэлнүүдтэ бүхы дэлхэйн эзэрхэг хархис гүрэнүүдэй хамтын добтолгые илажа гараһан байна.

Совет гүрэниие байгуулагша В. И. Ленинэй сэсэн мэргэн заабариин ёһоор зэбсэгтэ хүсэнүүд байгуулагдаа юм. Советскэ Армиин баатарлиг намтарые дурдаха болоо һаа, барагдашагүй ехэ.

Марксизм-ленинизмын үзэл суртлай үндэһэн дээрэ сэрэгэй эрдэм ухаан хүгжэн бурилдэһэн байна. Россин хүдэлмэришэд, таряашадай туйлалтые хамгаалһан дайн байлдаанда сэрэгэй шэнэ искусство, тактика бии боложо эхилһэн гээшэ. Тиихэдээород арадай уг үндэһэнэй сэрэгэй ёһо гуримуудые халан абалсаһан байха. Энэнь граждан дайнай жэлнүүдтэ эли тодоор харагдаа һэн.

Совет арад түрэл армидаа хизааргүй дуратай, тэрэнээ улам бэхижүүлхын, түгэс хүсэтэй болгохын түлөө ехэ оролдолго гаргадаг. Энэнь Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бии болоһон түрүүшын үдэрһөө эхилээд эли тодоор харагдана. Совет арадай гайхамшагта баатаршалга, шэн габьяа гаргаһанай ашаар лэ граждан дайнда залуу Совет гүрэн илажа гараа. Хүдэлмэришэн, таряашад, бүхы арад зон революциингаа туйлалтые аршалха нангин хэрэгтэ жагсан бодоо бэлэй.

Граждан дайнай һүүлээр, социалис байгуулалтын жэлнүүдтэ манай арад Зэбсэгтэ Хүсэнүүдээ улам бэхижүүлхэ, һүр хүсыень арьбадхаха, нари...

...жуулха хэмжээ... дые хараалан бэел... на.

Эсэгэ ороноо ... Агууехэ дайн хадаа... ной Зэбсэгтэ Хүсэн... талаараа хүсэн түг... гэршэлэн харуулаа... туу шанга, бэрхэшэ... гай болоо һаань, С... ми дэлхэйн хоёрдо... бүхы сохилтые өөр... жа гараа.

Шэрүүн хатуу ша... харуулааб гэхэдэ, С... нэй Зэбсэгтэ Хүсэ... риалис оронуудай а... хы талаараа бул... Совет сэрэгшэдэй... габьяа хэтэ мүнхэд... дахагүй, хүн түрэлт... домогто алтан хууда... Манай ороной эл... һанай 11 мянга... Советскэ Союзай Г... зэргэдэ хүртэһэн. Т... до бурят арадай ... бүүд—Жамбал Тул... ил Мархеев болон ... юм. 7 миллион сэр... ден, медаляар ш... ушар Советскэ Ар... зориг, баатар габья... нэ.

Түрэл партимнай... ноо хамгаалгын да... нүүдтэ оюун бэлиг... шагта генералнууд... бусад бэрхэ хүтэл... дые хүмүүжүүлэн ...

Хархис дайсанай... дайлалдаһан пар... аша габьяа, шэн ... мүнхэдөө мартагд... бэлгэн ухаатай, бү... дээжэ болоһон А. В... М. А. Гурьянов, К... нов, С. А. Ковпак б... дай хүтэлбэри дор... партизануудай хэ... лиг байлдаанууд т... суу тараһан гээшэ.

Манай илалтаар ... энэ дайн социалис ... ридүүлэн, уласхоор... далые үндэһөөрнь ... Энэмнай — совет ... рэнэй армиин, бү... түрүү үзэл бодолто... гайхамшагта илалт...

Дайнай хойто ... нүүдтэ Совет орон... соёл культура, эрд... айхабтар ехээр һал... жөө. Энэ ушар ма... тэ Хүсэнүүдые улам... һэн, һүр хүсэтэй бо... на. Мүнөө ракетнэ... шэмнай Зэбсэгтэ ... гол шухала хубинь...

Манай Авиаци, ... рэгэй Флот айхаб... хүгжэжэ, зэбсэгжэ... Богонёор хэлэхэдэ, ... бэеэ аршалан хамга... тэй, мүнөө үеын ал... сэгтэй болонхой. Да... рөөдэгшэд энээниие ... хабшуулдаг һаань...

О. ЦЫ...
подпо...

В. И. ЛЕНИН—УЛААН АРМИИН ЭМХИДХЭЛШЭ, УДАРИДАГША

Пролетариадай революциин агууехэ ударидагша В. И. Ленин сэрэгэй хэрэгтэ имагтал ехэ анхарал хандуулдаг байһан юм. К. Марксын, Ф. Энгельсын зохёолнуудые, тэрэшэлэн зэбсэгтэ восстаниин, илангаяа Парижай коммунын дүй дүршэл шэнжэлхэ зуураа, пролетариадай парти искусстводо хандаһан шэнгеэр сэрэгэй хэрэгтэ хандаха, сэрэгэй хэрэгые ёһотойл һайнаар шудалха зэргэтэй гэжэ Владимир Ильич заадаг байгаа. Тэд Сталинда шүтэн һүгэдэлгын үедэ сэрэгэй асуудалнуудаар Ленинэй захяа заабаринуудта зохихо анхарал хандуулагдахаяа болишоһониинь гэмшэлтэй гэжэ тэмдэглэхэ ушартай болгодоно.

1905 оной зун «Потемкин» броненосец дээрэ, Одессэдэ матросуудай восстаниин болоһые дууламсаараа В. И. Ленин революционно арми эмхидхэхэ асуудал табиһан юм. «Революционно арми ба революционно правительство» гэһэн статья соогоо иигэжэ бэшэһэн байдаг: «Революционно арми сэрэгэй хүсөөр тэмсэхын тулада, хаанта засагай сэрэгэй үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэнь олониитые хүтэлбэрилхын тулада революционно арми хэрэгтэй». Мүн тэрэл статья соогоо «сэрэгэй эрдэм, сэрэгэй техникэ болон сэрэгэй эмхидхэлые» партиин шэнжэлэн шудалхань шухала гэжэ бэшэһэн байгаа. Партимнай өөрынгөө III съездын шиидхэбэринүүдые, Ленинэй заабаринуудые хүтэлбэри болгон, 1905 ондо арад түмэниие зэбсэгтэ восстанида бодохоор жагсаагаа бэлэй. В. И. Ленин 1905—1917 онуудтахи революцинуудай хоорондын үе соо сэрэгэй хэрэг, сэрэгэй түүхэ болон сэрэгэй искусствын теори гүн гүнзэгыгөөр шудалха асуудалда онсо анхарал хандуулһан байна. Эдэ һанамжа, ажаглалтануудаа хилын саанаһаа Петроград бусажа ерэһэнэй һүүлээр (1917 ондо) «Дайн сэрэг ба революци» гэһэн лекци дотороо, мүн «Марксизм ба восстани», «Совет постороннего» гэһэн статьянууд соогоо согсолһон юм.

Тиимэ болохолоороо, манай парти пролетариадай революцида сэрэгэй хэрэгэй угаа ехэ удхашанартай байһан тухай, революционно шэнэ зэбсэгтэ хүсэ эмхидхэхэ, тэрэнэй тактика зохёохо шухала тухай В. И. Ленинэй тодо һонор заабаринуудаар зэбсэгжээд, Октябриин Агууехэ социалис революцида хүрэжэ ерэһэн түүхэтэй.

Ленин багшамнай Октябриин революциин илаһанай һүүлээр социалис Улаан Арми эмхидхэхэ асуудал табяа һэн. 1918 оной январиин 12-то Советүүдэй гурбадугаар съездын баталһан, ажалша ба дарлагдаһан арадуудай эрхэ тухай Деклараци дотор: Ажалша олониитэдэ засаг түрэ олгохын, мүлжэгшэдэй засагай һэргээн бодхоогдохо алибаа арга боломжые үгы хэхын тулада ажалшадые зэбсэглэхэ, хүдэлмэришэн, таряашадай социалис Улаан Арми эмхидхэхэ, баян ангинуудай зэбсэгые сүм хуряаха декрет гаргагдаба гэжэ хэлэгдэнхэй.

Түс Декларациин үндэһөөр, 1918 оной январиин 28-да Улаан Арми эмхидхэхэ тухай декрет гараа бэлэй. Энэмнай түрүүшээр һайн дуратанһаа бүридүүлэгдэн байгуулагдаһан юм. Улаан гвардиин отрядууд Улаан Армиин гол хүсэниинь болоһон байгаа. 1918 оной февралиин 23-да Улаан Арми Нарва болон Псковой оршондо Кайзерай немец армиие анха түрүүн бута сохижо, илаа һэн. Энэ үдэр социалис Улаан Армиин урган мүндэлһэн үдэр боложо түүхэдэ оронхой. Граждан дайнай ба гадаадын интервенциин һүжэрһэнтэй дашарамдуулан, 1918 оной май соо ажалшадта уялгата ёһоор сэрэгэй алба хүүлхэ тухай декрет гараһан юм. Тиин саг үргэлжын социалис Улаан Арми В. И. Ленинэй ударидалга доро тогтоогдожо эхилээ бэлэй.

Владимир Ильич граждан дайнай үедэ Улаан Армиин дайшалхы ябуулгые шэнжэлһэн, тэрэнэй добтолгонуудые ударидаһан, сэрэгэй эрдэм наукые бүхы талаарнь тодорхойлһон байгаа. Энээн тухайдань Ленинэй иимэ зохёолнууд: «Социалис эсэгэ оромнай аюулда ороод байна», «Зүүн фронтдо тохёолдоһон байдалтай дашарамдуулан РКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан тезисүүд», «Деникинтэй тэмсэлдэ бултадаа жагсан бодое» гэһэн статьянууд, тэрэшэлэн Колчак ба Деникиниие илаһан тушаа хүдэлмэришэд, таряашадта хандаһан бэшэгүүд эли тодоор гэршэлнэ. Армидахи партийно-политическэ хүдэлмэридэ, сэрэгэй эмхи зургаануудые партийна хүтэлбэреэр хангаха асуудалда В. И. Ленин онсо анхарал хандуулдаг байһан. Тэрээнһээ гадна, армидахи партийно-политическэ хүдэлмэриие хүтэлбэрилхын тула сэрэгэй эмхи зургаануудые толгойлуулан партиин гэшүүдые эльгээдэг байгаа. Ленинэй үүсхэлээр Улаан Армиин Главна политическэ управлени тогтоогдоһон, частьнууд болон соединенинүүдтэ сэрэгэй комиссарнууд бии болгогдоһон юм. Граждан дайнай үедэхи илалтануудые дүнлэн согсолходоо, Владимир Ильич иигэжэ зааһан байна: Улаан Армиин зэргэдэ партийна, соёл болбосоролой хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг болоһоной ашаар лэ манай эдэ илалтанууд туйлагдаа.

Тиимэ болохолоороо, В. И. Ленин сэрэгэй искусствын талаар манда угаа ехэ һургаал заабари үлөөһэн байна.

Сэрэгэй искусство тухай Ленинэй гол заабаринууд КПСС-эй XXII съездын баталан абаһан, партиин шэнэ Программа дотор саашадаа хүгжөөгдэн оронхой.

«Дотоодын эрхэ байдалай талаар хараад үзэбэл, Советскэ Союзда мүнөөшье арми хэрэггүй болонхой юм. Гэбэшье империалистическэ лагериин талаһаа дайн сэрэгэй аюулай бии байһан туладань, буу зэбсэг хүсэдөөр, бүгэдэ ниитээрээ хуряалгын туйлагдаагүй хадань, Совет гүрэнэй өөрыгөө хамгаалха хүсые, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэйнгээ дайшалхы бэлэдхэлые бэхижүүлхэ, Совет Эсэгэ орондомнай добтолон ороһон ямаршье дайсаниие эрид шууд һамна бута сохихоор бэлэн байлгаха шухала гэжэ КПСС тоолоно» гээд партиин Программа соо хэлэгдэнэ.

В. Шатилов,

граждан дайнай үедэхи полкын военком ябаһан, мүнөө түүхын эрдэмэй кандидат, доцент.

Дайнда хабаадагшадтай уулзалга болобо

МОСКВА, февралиин 20. (ТАСС). Лиозно Витевскэ дивизидэ алба хэһэн Москвагай «Серп и молот» гэжэ металлургическа заводой хэдэн зуун хүдэлмэришэд, инженернүүд болон алба хаагшад Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан юм. Москва шадарай полинууд дээрэ дайшалхы замаа эхилһэн энэ дивизиин солдадууд болон офицернууд Совет Армиин бусад частьнуудтай хамта гитлеровскэ эзэмдэгшэдые Германиин газар дээрэ эсэслэн бута сохилгодо хабаадалсаһан байха юм.

Совет Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаһан баярай үдэшэ мүнөөдэр энэ заводой Культурын ордон соо үнгэргэгдөө. Лиозно-Витевскэ дивизидэ урдань алба хэһэн сэрэгшэд, Эхэ оронойнгоо түлөө болоһон байлдаануудай үедэ наһа бараһан сэрэгшэдэй түрэлхид, дүтын хүнүүд энэ үдэшэдэ уригдаһан байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ 30-дахи армиие командалһан, ДОСААФ-эй ЦК-гэй түрүүлэгшэ армиин генерал Д. Д. Лелюшенкын хэлэһэн үгые суглараашад ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Энэхи олон металлургнуудай алба хэһэн дивизи энэ армида ородог байһан юм.

КО ОБЛАСТЬ. Здолбуновска районой «Украина» кол- Иван Иванович Яковец шадамар бэрхэ эмхидхэгшэ гэдэжэ ябаhан энэ колхоз мүнөө түрүүшүүлэй тоодо

алшад ехэ амжалта туйлана. 1962 ондо хахалагдадаг тар бүриhөө 75 центнерhээ бага бэшэ мяха, эдлүү- зарай 100 гектар бүхэнhөө 16 центнер мяха абаха, 2 шахажа тушааха зорилготой.
колхозой гэшүүд И. И. Яковецые СССР-эй Верховно дта кандидадаар дэбжүүлэә. Зураг дээрэ: гахай ша- д хоорондын пунктда хүдэлдэг гахайшан А. Ф. Назар- ковец хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ТА ТУХАЙ ЭЛДЭЭН

ЯМАР УШАРТА МШЭЛГЭ ҮГТЭДЭГ БЭ?

м байгуулжа бай- арад түмэн 1962 и 18-да Эхэ оро- дэ түрэ засаг — рховно Соведые Имаггал манай юндо ажалша эр- засагай дээдэ зур- гагдажа шадаха, ье hунгаха эрхэ-

ууулиин гурим үн- раа, бухы удхаа- дээрэ эгээл демо- бодото арадай ім. Энээнэй онсо ь юуб гэхэдэ, hун- эз ниитэ хабаада- р дуутаа үгэдэг иин наhа хүрэhэн 18 наhа гүйсэhэн бухэн (үбшэнэй р дутуу ухаатай- бэшэн) Советскэ р олгогдоhон этэ эрхээ эдлэхэ тай.

ин үедэ эгээл ургэтэй hунгагша- городто—горсове- хэхэ комитедээр, боложо хубаардаг —районой Соведэй даар, хүдөө нюта- ьскэ, сомоной, по- ведэй гүйсэдхэхэ эр табигдадаг. ноо эдэ зургаа- дэй список наряар hунгалтаhаа 30 тээ бүгэдын анха- тодо газарта няаг- ь ямар ушартай дэ, hунгагша бүхэн эрэ, обог, түрэhэн н лаблан шалгажа эйнгээ ёhоор лэ удэр бюллетеньнүү- байна бшуу.

иие hунгалтада ын зорилгоор со- иин ёhо гуримууд й заабаринууд үг- тын списогэй то- hайхада гү, үгы гэ- тын болохо үдэр тэд хүндэтэ шалта- раяа заабол hэл- й болобо гэлэй. адаг, юун хэрэгтэй

дээдэ захиргаание римэй (20-дохи ста- р нютагуудтахи депутадуудай Со- сэдхэхэ комитет СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй баталамжатай тусгаар «Дуугаа үгэхэ үнэмшэлгэ» тэдээндэ үгэхэ ёhотой. Иимэ үнэмшэлгэ абахын тула юун хэрэгтэйб? Тон түрүүн hунгагша хадаа өөрынгөө ушар шалтагаание элирхэйлhэн мэдүүлгэ гүйсэдкомдо баридаг. Тииhэн лэ хойнонь ондоо тээшээ ошоhон тухай тэмдэг, заhабари списогтэ, мүн үнэмшэлгэ дээрэншье оруулагдадаг. Иимэ үнэмшэлгэтэй эрхэтэн ондоо тээ (саг зуураар гү, али удаан болзороор) ерэмсээрээ, тэндэхи гүйсэдкомдо «Дуугаа үгэхэ үнэмшэлгээ» гэршэлэн харуулhанай удаа hунгагшадай списогтэ оруулагдаха зэргэтэй.

Политическэ удха шанартай энэ хэрэг удааруулангүйгөөр, сомор, түргөөр шиидхэхэ, бүтээхын тулада ороной томо городуудта—городой, районой Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, мүн туд бүриин hунгуулиин участогта—дээрэhээ түлөөлэгдэhэн тусхайта нюурнуудаар иимэ үнэмшэлгэ үгтэдэг юм.

Тэрэшэлэн холын харгыда поездоор гү, али самолёдоор ябагшад мүн лэ үгтэhэн үнэмшэлгынгөө ёhоор тэндээ бюллетеньнүүдые абажа, дуугаа үгэхэ байна. Ямар нэгэн эрхэтэдэй эмнэлгын болон ондоошье газарта байгаа hаань, тэдэниие буридхэлдэ абаhан hунгуулиин участок бүхэн дуугаа үгэхэ үнэмшэлгыень почтоор гү, али этигэмжэтэ нюураар дамжуулан, hунгалтын үдэр хүрэтэр өөртэнь сэхэ хүргэхэ уялгатай.

Хүнэй ажабайдалда элдэб ушар шалтагаан болодог гээшэ ааб даа. Жэшээлэн хэлэхэдэ, хэн нэгэн hунгагша (хүндэтэ шалтагаанаар гү, али шахардуу сагаар) бэеэ гэршэлhэн иимэ үнэмшэлгэгүйгөөр ондоо тээhээ ерэhэн, hууряа hэлгэhэн байба гэлэй. Иимэ ушарта СССР-эй Верховно Соведые hунгаха тухай Дүрим соохи зохихо статьягай ёhоор, тэндэхи ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет тусхай шиидхэбэри гаргажа, hунгагшадай списогтэ тэрэниие оруулха зэргэтэй.

П. Щербаков.

ССОР ДАНИЛОВ ШЭНЭ АРГА ЗОХЁОБО

ьсын нэрэмжэтэ со- далдаа наймаанай ка институдай про- логическа эрдэмэй М. Данилов шэнэ е тодорхойлон зо- йдоол хоёр мину- а талханай, крах- тые тодоруулдаг, ар холисотой бай- рүүлдэг, мяханай, бусад продуктнуу- ые, сортые тодо- м. Мүн огородой тажа муудаhаниие, й зүйлнүүдтэ бакте- алдаhые профессор үргөөр тодоруулдаг

дай дэлгүүрнүүдтэ хоолой лаборато- лаагдаhан, холисо- балые холисогүй аhаа яажа илга- бэн асуудалые үни удаан шиидхэжэ ядаhан байгаа. Мүн лэ профессор Данилов тэрэ асуудалыень шиидхэжэ үгөө.

Профессор Даниловтай ТАСС-эй корреспондентын хөөрэлдэхэдэ, тодорхой, hонирхолтой харюунуудые үгөө.

(ТАСС).

РАДИОЭЛЕКТРОНИКО— ХҮСЭТЭ ХҮГЖЭЛТЫН ЖЭГҮҮР

Хоридохи зуун жэл — атомай хүсэ, автомат зэбсэг, ракетнэ техникэ хэрэглэдэг гайхамшаг хүгжэлтын үе саг боложо түүхэдэ орохонь. Дэлхэй дээрэ түрүүшын атомна электростанци, атомна ледокол бүтээhэн, дэлхэйе тойрон дүүлидэг түрүүшын хэмэл ододые зохёожо табиhан, баатар хүбүүд — Юрий Гагарин Герман Титов хоёроо замбуулинай захагүй дайда соогуур ниидхүүлhэн совет хүнүүдэй түлөө угаа ехэ омогорхол, баяраар зүрхэ сэдьхэлнай билтаранхай.

КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр хараалагдаhан промышленна мантан томо барилганууд манай орон соогуур бодхоогдожо, автомат-техникын оньhон арга хэрэглэн хүдэлгэхэ ба хинаха эди шэдитэ түхеэрэлгэнүүд тэндэ тодхогдохо юм. Эдэмнай радиоэлектроникын туйлалтануудые үндэhэ болгон хүдэлгэгдэхэ байха. Радиоэлектроникын шэнэ hалбаринуудай нэгэн — телевидени мүнөө арад зоной ажаhуудалда, промышленностьда, атомай техникэдэ, транспортда, уhан доро хэгдэхэ хүдэлмэридэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг боложо байнхай. Телевизионно түхеэрэлгэ үйлэдбэридэхи бүхы хүдэлмэриие ударидан эмхидхэхэ, хинаха ба хүнүүдтэ операци хэхэ гэхэ мэтэ олон юумэндэ хэрэглэгдэжэ эхилээ.

Радиоэлектроникын оньhон нарин түхеэрэлгэнүүдые ашаглаагүй hаа, манай нангин хилэнүүдые сахиха бэрхэтэй байhаниинь элитэ. Радиолокациин ашаар манай Эхэ ороной агаарай дайдые үдэр hүнигүй үргэлжэ хинан хаража байдагбди. Иимэ зэбсэгүүдэй туhаламжаар өөhэдынгөө истребителиин бүүдалгые, реактивна hомоной ябасые, холошо ба замбуулинай ракетэнүүдые залан шэглүүлдэгнай мэдээжэ. Америкын сэрэгэй У-2 гэдэг шпион-самолёдые бута буудажа унагааhан ушар манай радарна түхеэрэлгын, манай алдарта ракетчигүүдэй али тухай мэргэниие гэршэлэн харуулаа.

Гэхэ зуура радиолокаторнууд гансашье сэрэгэй хэрэгтэ хэрэглэгдэдэг бэшэ, мүн арадай ажахыда тон ехэ удха шанартай. Жэшээлхэдэ, радиолокаторнууд аэропортын оршондо самолёдуудай ниидэлгые, аэропортнуудта самолёдуудай «таамагаар» буулгые тааруулан эмхидхэхын тула, геодезиин ба картографиин хүдэлмэри хэхэ (газарай нюрууе буулгаха, карта зохёохо) үедэ хэрэглэгдэдэг; мүн сагай уларил уридшалан тодорхойлолгодонь метеорологуудта ехэ туhа хүргэдэг байна.

Радиоэлектроникын оньhон арга үргэнөөр хэрэглээгүй hаа, атомна физикэ болон техникые хүгжөөхын аргагүй. Задарhан жэжэхэн бодосуудай (зарядтай частицануудай) гүйдэлые бури түргэдхэхын тула айхабтар ехэ хүсэтэй радиоэлектронно түхеэрэлгэ хэрэгтэй болоhон байна. Манай орондо тодхогдоhон 10 миллиард электрон-вольт хүсэтэй синхрофазотрон дээрэ хэлэгдэhэниие гэршэлнэ. Атомай элшэ хүсэнэй талаар электронико ашаглабал, hара наранай оршон соо, мүн бури холууршье ниидэхээр замбуулинай ракетэнүүдые бүтээхэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ туhалха юм. Ион, фотон гэдэгүүдэй хүсые хэрэглэhэнэй үндэhөөр ионно, фотонно ракетэнүүдые бүтээхэ проектнууд зохёогдожо байнхай. Иимэ ракетэ соо атомна реактораар бии болгогдоhон халуунай элшэ хадаа цезия гэдэг бодосой ууралые ионой шанартай болгохын тула электрын элшэ хүсэн болгогдон хубилгагдана. Бүрилдэн бии болоhон ионууд электрын хүсэтэ долгиной нүлөөндэ орожо, секунда соо 200 км түргөөр дүүлин, сорго сооhoo ходорон гараха болоно.

Буладые шэрээлгэдэ ехэ частотатай тоогуудые хэрэглэлгэ промышленностьда ехээр дэлгэржэ байна. Автомадай оньhон аргаар технологиие залан эмхидхэдэггүй, хинан шалгадаггүй hалбари гэжэ мүнөө үйлэдбэри дээрэ олдохонь шухаг боложо байнхай. Автомат аргын үлэмжэ hайниинь бүгэдэндэ мэдээжэ: автомадууд хүнэй гараараа туйлажа шадахагүй түргэнөөр, мэргэнээр юумэ бүтээдэг ха юм. Хүнэй бэедэ хоротой үйлэдбэриие автомадаар зэбсэглэхэ гээшэ угаа ехэ удха шанартай. Электронно түхеэрэлгэ доменно пеэшэнэй халууниие зохихо хэм соонь байлгаха, шэрэм, булад болон ондоо металлнуудай одхортой, одхоргүйе наринаар шалгаха гэхэ мэтэ олон янзын хэрэг бүтээдэг.

Манай орон дотор элдэб олон янзын детальнуудые, мүн бетон болон бусад хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг автомат заводууд, манай агууехэ гидроэлектростанцинууд электронно түхеэрэлгээр залан хүдэлгэгдэдэг болонхой.

Манай орон дотор автомат зэбсэгүүдые хүн зоной туhада хэрэглэдэг болоhоной ашаар ухаан бодолой ажал бар хүсэнэй ажал хоёрой хоорондохи илгаа үгы боложо байна. Энээндэ жэшээ болгохын тулада манай ороной заводууд, предприятинуудай дэргэдэхи хүдэлмэришэдэй конструкторска бюронуудые абаад үзэе. Тэндэ хүдэлдэг түрүү хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд ажалhаа сүлөө сагта үйлэдбэреэ улам нарижуулха, элдэб хүдэлмэри автомадаар зэбсэглэхэ, бусад аргаар оньhожоруулхые оролдодог.

Үйлэдбэриие автомадаар зэбсэглэхэ асуудалда хилын саанахи капиталис оронуудташье ехэ анхарал хандуулдаг. Теэд тэрэнь манайхиhаа тад ондоо зорилготой. США-да үйлэдбэриие автомадаар зэбсэглэхэ шэнжэлэлгэ ехээр хэгдэдэг, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэмжээнүүд абтадаг байhаниинь элитэ, теэд тэрээнhээ уламжалан угаа олон хүн ажалгүй боложо, гүйраншалгын замда ороно. Имагтал манай орон дотор, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудта үйлэдбэриие автомадаар зэбсэглэлгэ ажалшан арадай аша туhада зорюулагдадаг, техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ туhа дүхэм болодог байна.

Д. Ж. Дашинимаев,
БКНИИ-гэй радиофизикын лабораториин инженер.

ДҮРБЭН тэгшээр хүмүүжүүлхэ

Коммунизмда ажаhууха, ажаллаха хүн алишье талаараа тэгшээр хүмүүжэhэн байха ёhотой.

Партиин шэнэ Программа соошье энээн тухай эли тодоор хэлэгдэнхэй.

Минии хүдэлдэг Улан-Удын № 23-дахи дунда hургуули политехническэ hуралсалай найман жэлэй hургуули болгогдоо. Энэ hургуулиие дүүргэжэ гараhан hурагша ганса политехническэ болон юрэнхы эрдэм олохо бэшэ, мүн хүдөө ажалда, ниитын ажалда дүршэхэ, уран hайханай, уран зохёолой хүмүүжүүлгэ абажа гараха байна.

Мүнөө энэ талаар юун хэгдэжэ байнаб? Үхибүүдэй номоо үзэжэ, ойлгоhон юумэнүүдээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын, саашадаа өөрынгөө дуратай мэргэжэл олохын талаар физикын, математикын, химиин, уран hайханай юннадай кружогууд үхибүүдтэ ехэхэн туhа хүргэнэ. Жэшээ болгон юннадай кружок абаад үзэе. Энэ кружогой гэшүүд нёдондо болотор кукуруза тухай миин лэ ном дээрэ уншаhан, зураг дээрэ харахаhаа бэшэ, ондоо юумэ мэдэхэгүй байгаа.

Мүнөө үхибүүд тон дуратайгаар hургуулиингаа участок дээрэ кукуруза таряа юм.

Юннадууд Галя Булдырева, Боря Бусыгин, Оля Тирских, Коля Юрченко, Толя Курандин болон бусад нёдондо квадратно-гнездовой аргаар кукуруза таряа hэн.

Бүхэли зундаа 5-дахиhаа 8-дахи классай үхибүүд хүрэтэр курурузынгаа хойноhоо харууhалжа уhалаа, буртаг үбhыень түүгээ. Намар болоходо кукурузамнай 3—4 метр үндэртэйгөөр ургажа, субтропигто байдаг мүнхэ ногоон набшаhатай модод шэнги далбайлдажа hуугаа hэн.

Энэ өөрынгөө гараар хэhэн ажалаа хараад hурагшад айхабтар баярлаhан, хүхиhэн байна.

Мүнөө жэл эдэ hурагшад үшөө ехэ газар дээрэ кукуруза тарижа, буурсагтайнь ургуулха бэлэдхэл ябуулжа эхилэнхэй.

Манай hургуули Заиграйн аймагай Онохойн совхозтой хани барисаатай юм. Зун бүхэндэ hурагшад багша Мария Ивановна Осиповагай хүтэлбэри доро энэ совхоз ерэжэ, ажалдань туhалдаг, ном дээрэ уншаhанаа нюдөөрөө харадаг, гараараа баридаг байна.

Нёдондо зун эндэ hайнаар хүдэлhэнэйнгөө түлөө hурагшад совхозой дирекциин болон парткомой зүгhөө баяр баясхаланда хүртөө. Үхибүүд энэ магтаал абаhанаа юунhээшье hайханаар hанадаг юм. Теэд тиигэнгүй яахаб: ажал хээд, тэрэнэйнгээ аша үрэ хараhаа hайхан юумэ хаана байхаб!

Мүн үбэлдөөшье манай hурагшад Онохойн совхозой ажалшадтай хани барисаагаа алданагүй. Һаяхан тэндэ үхибүүд ошожо, гүүртэнүүд, отаранууд дээрэ концерт табижа, харагшадые ехэтэ hонирхуулба. Концертын урда тээ уласхоорондын байдал тухай багша Ш. Н. Томин лекци уншаа.

Мүн бидэнэр уран hайханиие ойлгуулха тухай мартанагүйбди.

«Һургуулиимнай Третьяковко» гэhэн булан үхибүүд нээгээ юм. Эндэ Репин, Васнецов, Айвазовский болон бусадай зурагуудай репродукцинууд суглуулагданхай. Үхибүүд өөhэдөөшье зурагуудые зуража, выставкэдээ табидаг.

Һурагшадта өөhэдынь дуратай шэлэмэл темэдэ ходо сочинени бэшүүлдэгбди. «Хани нүхэсэл тухай», «Хайшан гээд культурнаар амархаб», «Һургуулиингаа нэрэ хүндын түлөө» болон бусад темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг ба оперо болон баледэй, ород драмын театрта, ТЮЗ болон кинотеатрта олоороо ошонобди. Энэмнай баhа миин ошолгон бэшэ. Үзэhэн темээрээ, класс класстань тааруулжа зүжэгүүдые харуулдагбди. Жэшээлхэдэ, 8-дахи классай Александр Сергеевич Пушкинай «Евгений Онегин» гэжэ роман программаараа гарахадаа театр ошожо, энэ номой либреттээр табигдаhан оперо хараабди, hүүлдэнь класс соогоо зүбшэн хэлсээ hэмди.

Спорт тухай баhал мартадаггүйбди, илангаяа санаар, конькигаар ябалга, гимнастика, боксдо hуралга манай hургуулида ехэтэ дэлгэрэнхэй юм.

Һурагшадай дунда ябуулагдадаг бүхы хүмүүжүүлгын хүдэлмэри «Бултааран нэгэ классhаа нүгөө класста» гэhэн уряа доро үнгэргэгдэнэ.

Мүнөө коммунизм байгуулжа байhан үе сагта hурагша бүхэндэ алишье талаараа тэгшэ хүмүүжүүлгэ абахын тула хамаг арга боломжонуудаа бултыень хэрэглэхын хойноhоо оролдонобди.

Т. Шангаев,
Улан-Удын 23-дахи hургуулиин багша.

ГЭМЫНЬ УРДАА, ГЭМШЭЛЫНЬ ХОЙНОО

Шэхэтэ амитан дэлхэй дээрэ ябахадаа юушье дууладаг гээшэ ааб даа. Теэд тээстэн нэгэ юумэ дуулаад, тэрээндээ этигэжэ ядаалби.

Удхыень богонёор хэлэбэл: Оймурай совхозойхид эдиhэнээ харюулаагүй, ажахыhаань ороhон бүхы олзо доход тэдэнэй абаhан салин хүлhэнhөө бага байшоо, гүрэндөө хуушан мүнгөөр болоходо нэгэ миллион 300 мянга гаран түхэригэй гарза гай хээ гэhэн мэдээн шэхэндэмни шэнхинэшэбэ. Үнэн болоhон ушар гү, али зүүдэн гү гэжэ абаhаар маргагдаба.

«Үгы юушье hаа, энээниие миин орхижо болохогүй, үнэн бурууень уудалхал хэрэгтэй» гэжэ бодоод, түргөөр Байкало-Кударын аймаг зорибоб. Уданшьегүй Оймурай совхоздо хүрэжэ, тэндэхи зоноор, хүтэлбэрилэгшэдөөрнь хөөрэлдэхэ хэрэг гараба.

Эгээн түрүүн экономист-бухгалтер тушаалтай Александр Климович Старковтой уулзажа, үнгэрhэн жэлэй үрэ дүн тухай үгэлхэдэмнай, тархяа ганхуулжа, уруу дуруу болошобо.

— Муугаар лэ хүдэлнэ гээшэлдяа. Таряа талха, хартаабха ургуулhан болоод, тэрэнээ хайша хэрэгээр хуряажа, хахадыень газарта гэдэргэнь бэлэглэжэрхёобди. Кукурузашье, турнепсшье ургана-гүй. Тахяа, нугаhан гэжэ тархяал эдихэ амитад. Гахайн фермэhээ гарзатай юумэ үгы, — гэжэ байгаад олон табые шашаба.

— Гарзагүй, олзо оруулhан ямар hалбари бии гээшэб? Али тэрэ газар дээрэ совхоз хүгжөөхэ аргагүй гээшэ гү,— гэжэ ээлүүдгүй хадхаад абабаб. Тэрэмни үг маг гээд, биратай юумэ хэлээгүй.

Хэлэхэшье аргагүй байгаа ха. Юуб гэхэдэ, олзотойгоор гараhан hалбари тэндэ олохонь бэрхэтэй. Ядахын сагта hаалиин фермэнүүдhээ 66 мянган түхэриг, мяха абалгаhаа 52 мянган түхэриг гарза болоо бшуу.

— Зай тиигэбэл, ажахын тоосоондо ороhон бригадануудтай болоо гээшэ гүт,—гэжэ асуубабди.

— Үгы ааб даа. Нёдондо тиимэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ гээд, хэдэн hара соо тооложо тооложо, юумэ болгожо ядаад хаяа hэмди,—гэжэ экономистмнай улайха сайха нюургүй табижархиба.

— Харагты даа, иимэ туhалагшадтай тулижал байдагбди. Салин хүлhэн гаражал гаражал байха, үйлэдбэриин хэрэгсэлдэ мүнгэн урдажал байха, теэд ашань ахир. Ялтайб,—гэhэн хэбэртэйгээр совхозой директор Алексей Николаевич Зайцев духа дээрэхи хүлhэеэ аршасагаан байгаа hэн.

«Гэмынь урдаа, гэмшэлынь хойноо» гээшэ энэл бшуу даа. Совхозой ноёд иигэжэ гэмшэжэ байхагүйн тула ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, үйлэдбэридөө шэнэ, түрүү юумэ хэрэглэхэ, ажалай таргашые, салин хүлhые абтаhан продукциин хэмжээгээр тодорхойлхо, ажахын тоосоо үргэнөөр хэрэглэхэ байгаа.

Тиигэ гээшэ hаань, тахяа бүриhөө жэл соо миил 30 үндэгэн абтаад hалахагүй, эхэ гахайнуудынь жэлдээ нэгэ удаа гүлгэлөөд амаржа хэбтэхэгүй, тарян гээгдэхэгүй, малынь олоороо үхэл гарзада орохогүй байhаниинь мэдээжэ юумэ ааб даа. Искусственна үрэжүүлгын пунктнуудай хүдэлжэ байтар хэдэн олон бухашье миин эдеэлүүлэгдээд байхашьегүй hэн. Хүдэлмэриин моридшье овёс эдижэрхёод, миин тангаралдажа ябахагүй байгаа. Үнеэ hаадаг 5 агрегадыншье жэбэржэ хэбтэхэгүй гэжэ hанагдана. Юрэдөө тиимэ юумэнүүдыень тоолохо болоо юм hаа захагүй.

—Ажалай журам hула. Намартаа хуряалгын халуун хаhа боложо байхада зарим шофернууд, комбайнернууд ажалаа үдэрэй дүрбэн часта хаяад ябашадаг. Таряагаа үндэрөөр хадажа, ехээр гээдэг ушар байгаа. Совхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд ажалай эмхидхэлдэ балай анхардаггүй,—гэжэ тэндэхи хүдэлмэришэд мэдүүлнэ.

—Совхознай баяжаагүйшье hаа, совхозой ноёдой, зарим хүдэлмэришэдэй хубиин ажахы хүгжэлтэтэйл байдаг,—гэжэ хүнүүдшье намда шэбэнээ hэн. Тэрэншье баhал онобшотой байгаал ха. Шалгажа үзэхэдэ үлүүдэхэгүй.

«Нюдэ балай, шэхэ дүлии» хүдэлжэ, арад зоной мүнгэ зөөри албан хойрогоор гаргашалhан совхозой ноёд хэhэч «ажалайнгаа» түлөө hайсахан харюусахал ёhотой гэжэ hанагдана.

Мархайн аша Тархай.

Гайхамшагта тоо, баримтанууд

Байгша оной майн 5-да—«Правда» газетын түрүүшын номерой гараhаар 50 жэлэй ой гүйсэхэнь. Большевигүүдэй «Правда» газетын түрүүшын номер 1912 ондо хэблэгдээ.

1961 ондо «Правда» газетэ Москва хотые оруулалсангүйгөөр ороной 23 городуудта хэблэгдэhэн байна. Тэрэ тоодо Ленинград, Краснодар, Хабаровск, Омск, Львов, Эрхүү болон бусад городууд оролсоно.

Хэрбээ «Правда» газетэ 1912 ондо үдэр бүхэнэй 60 мянган хэhэг тиражтайгаар хэблэгдэдэг hаа, 1960 ондо 6 миллион 300 мянган хэhэгтэ хүргэгдэhэн байна.

(Календарьhаа абтаба).

Урмагүй байна даа...

Үдэшэ орой ажалаа дүүргээд гартээ ороходом, хаб харанхы байба.

— Гэртэмнай хүн бии гү, юундэ баhа харанхыгаар hуунат? — гэжэ асуухадам:

— Юундэ гэхэ юун байхаб, станцимнай баhал галаа үгөөгүй. Айлда ошожо керосин бадаржа ерэл даа,— гэжэ нүхэрни гэрэйнгээ нэгэ харанхы таhалга сооhоо харюусаба.

Ажалайнгаа hүүлдэ газетэ, журнал, ном уншажа, амарха сэнгэхын орондо, гартаа бишыхан бидон бариад, хүршэнэрөө зайха баатай болообоб.

Манай Амгаланта тосхон 60 гаран үрхэ айлтай, Бичурын совхозой зурагаадахи отделениин нэгэ бригада юм. Нёдондо эндэмнай мотор табижа, электрын галтай болгоо hэн. Теэд тэрэнь нэгэ үдэр хүдэлдэг, нүгөө үдэрынь хүдэлдэггүй. Тиимэhээ саг соонь дэнгээ бадаржа шадаагүй hаа, харанхыгаар hууханаа ондоо аргагүй.

Гансашье энэ хүн зоной дура гутаана бэшэ. Эндэмнай hара, жэлээршье лекци, элидхэл уншагданагүй, агитаторнууд ябажа, хөөрэлдөө үнгэргэнэгүй. Мүнөө бүхы совет арадай түрэл партиингаа XXII съездын түүхэтэ материалнуудые шудалжа, СССР-эй Верховно Соведэй болохоёо байгаа hунгалтада бэлэдхэжэ байха үедэ манай эндэ ниитэ-политическэ, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри «унтаршанхай» урмагүй байна даа.

Тосхонойнгоо байдал тухай совхозой директор нүхэр Козловто, парткомой секретарь нүхэр Мордовскойдо, рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр Паньковто оло дахин хандаа hэмди. Теэд ямаршье хубилалта болоногүй. Урмагүй байна даа...

Б. Дамбаев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэрэгэй һургуули хэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ТҮҮХЭТЭ МУЗЕЙДЭ...

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Армиһаа табигдаһан офицернүүд болон сэрэгшэд—политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй гэшүүд хамта хоёр мянга шахуу хүн Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаһан элидхэлнүүд болон хөөрэлдөөнүүдые предприятинуудта, эмхи зургаануудта, клубууд болон сэрэгэй частьнуудта хэһэн байна.

«Тугуудай үдэшэ» Ленинград городой түбэй лекторидэ үнгэргэлдөө. Үдэшэдэ хабаадагшад Совет Армиин алдаршаһан частьнуудай дайшалхы тугуудые хараа, граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүдые шагнаа.

Элэ үдэрнүүдтэ артиллериин түүхэтэ музейдэ хүнүүд бүри олоор ородог болоо.

Сэрэгшэд—хүндэтэй айлшад

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд алдарта Советскэ Арми, Далайн-Сэрэгэй Флодой 44-дэхи жэлэй ойн һайндэрые ажалай амжалтаар угтаба. Эдэ үдэрнүүдтэ тус заводой цех, һунгуулиин участогуудта Советскэ Армиин һайндэртэ зорюулагдаһан хөөрэлдөөнүүд хэгдэнэ, уулзалганууд үнгэргэгдэнэ. Культурын ордоной уран һайханай бүлгэмэйхид энэ үдэртэ зорюулагдаһан концертээ мүнөө үдэшэлэн заводойнгоо хүдэлмэришэдтэ харуулха юм. Энээнһээ гадна, эндэ үхибүүдэй утренник үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай.

Республикын хизаар ороноо шэнжэлхэ музейн хүдэлмэрилэгшэд Н-скэ частиин сэрэгшэдтэ зорюулагдаһан тусхай үдэр бэлэдхээ. Музейн хүдэлмэрилэгшэд дайшалхы габьяа харуулһан баатарнууд тухай хөөрэжэ үгэхэ байна. Энээнэй хажуугаар уран гоёор шэмэглэгдэһэн плакат, брошюранууд сэрэгэй частьнуудта эльгээнхэй.

КПСС-эй обкомой, горкомой политическэ гэгээрэлэй байшангай библиотекэдэ энэ үдэртэ зорюулагдаһан фотовыставкэ эмхидхэгдээ. Тус байшангай ехэ зал соо Бурядай хүдөө ажахын институдай студентнэртэ Н-скэ частиин сэрэгшэд һайндэрайнгөө концерт харуулха байна.

Саг уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, урда аймагуудта бага зэргэ саһан орохо. Баруун зүгһөө һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто үглөөгүүр 20—22, үдэртөө 7—9 градус хүйтэн болохоор багсаагдана.

Февралиин 24—25-най үдэрнүүдтэ республика дотор бага зэргэ үүлэтэй байха, саһан орохогүй. һулаханаар һалхилха. һүниндөө хойто аймагуудта 30—35, бусад аймагуудта һүниндөө 20—25, үдэртөө 7—12 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

...дой дүрсэ хэжэ бүтээһэн хүшөө бодхоогдонхой. Совет сэрэгшын дурасхаалые тэндэхи хүн зон нангин ёһоор дурдажа байдаг юм. Польшын городой нэгэ үйлсэдэ Олег Матвеевэй нэрэ үгтэнхэй.

Социалис оронуудаар

МОНГОЛДО ХЭЛХЕЭ ХОЛБООН ХҮГЖӨӨГДЭНЭ

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). һүүлэй жэлнүүдтэ Монголдо мүнөө сагай хэлхеэ холбоон түргөөр хүгжөөгдэнэ. Шэнэ түрүү техникэ бүрил олоор нэбтэрүүлэгдэнэ.

1957 онойхитой сасуулхада, автоматическа телефонно станцинуудай тоо 1961 ондо 6 дахин олошоруулагдаа гээд Монцамэ агентство мэдээсэнэ.

Оронние радиофикацилгаар горьтой амжалтанууд түйлагданхай. 200 киловатт хүсэтэй радиодамжуулгын ехэ түб баригдаһан байна.

Мүнөө Монголой Арадай Республика радиотелефонние, телеграфые хэрэглэжэ, дэлхэйн ямаршье оронтой холбоо харилсаа тогтоохо аргатай болоо.

3-дахи табан жэлэй туршада городуудай телефонно станцинуудта дууһан автомадууд табигдаха. 1965 оной эсэстэ хүдөө ажахын бүхы нэгэдэлнүүд, гүрэнэй ажахынууд, һуурин газарнууд радиофицировалагдаха юм.

БААТАРАЙ НЭРЭ МҮНХЭЛЭГДЭНХЭЙ

Вышни Волочегой (Калининскэ область) комсомольско организациин хүмүүжүүлһэн Олег Матвеев Эхэ ороноо хамгаалха Агууехэ дайнай үедэ дайсадтай эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэн түүхэтэй. Фашист эзэмдэгшэдһээ Польшын газарые залуу лётчик Олег Матвеевэй хамгаалжа ябатар дайсанай һомондо дайрагдажа, самолёдынь шатажа эхилһэн байгаа. Гал дүлэндэ абтаһан самолёдоо немецкэ танкнууд тээшэ шэглүүлэн табиһан юм. Тингэжэ дайсанай 5 танк һалгаад, өөрөө наһа бараһан байна. Наһа бараһан энэ баатарай бэеые Польшын Пиле городто хүдөөлүүлээ һэн.

Лётчик Олег Матвеевэй хүдөөлүүлэгдэһэн газарта самолёдой дүрсэ хэжэ бүтээһэн хүшөө бодхоогдонхой. Совет сэрэгшын дурасхаалые тэндэхи хүн зон нангин ёһоор дурдажа байдаг юм. Польшын городой нэгэ үйлсэдэ Олег Матвеевэй нэрэ үгтэнхэй.

ХИТАДАЙ ГҮРЭНЭЙ АЖАХЫНУУДТА

ПЕКИН. (ТАСС). Арадай засагай жэлнүүдтэ Зүүн Хойто Хитадта эмхидхэгдэһэн гүрэнэй ажахынууд миллион гаран гектар шэнэ газар элдүүрнээ.

Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө Зүүн Хойто Хитадта гүрэнэй 500 ажахынууд бии юм. Эдэ ажахынуудта гол түлэб оройһото, мүн бусадшье ургамалнууд таригдадаг. Хамһабариин ажахы хүгжөөгдэжэ байнхай. Тэндэхи зарим ажахынууд гол түлэб сад сэсэрлигүүдые тарижа ургуулдаг болоо.

Хүн зоной үсөөнөөр ажаһуудаг Хэйлунцзян провинцида ашаглагдаһан шэнэ газарай ехэнхинь бии. Тэндэ хара хүрьһэнэй зузааниинь метр тухай болодог.

Сэрэгэй албанһаа табигдагшад, атар тунга газар ашаглахаяа оронoй элдэб нютагуудһаа ерэһэн хүбүүд, басагад хэдэн зуугаад шэнэ һууринуудые бодхоогоо. Тэндэ һууржаһан тосхон бүхэндэ багахан электростанци, магазинууд, поликлиникэ, һургуулинууд, культурно-ажаһуудалай бусад эмхи зургаанууд бии юм.

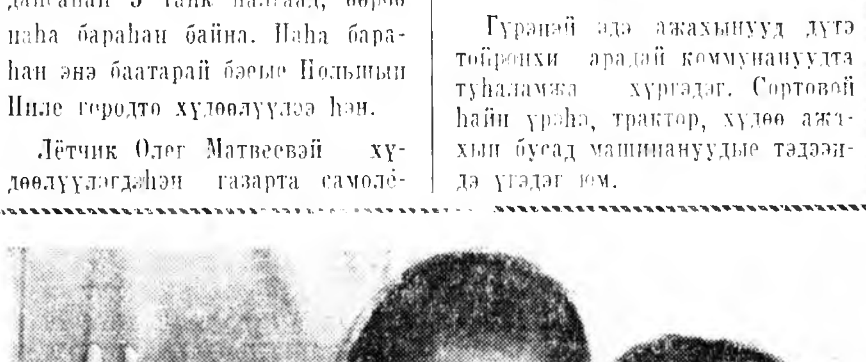
Хитад-совет хани барисаанай нэрэмжэтэ гүрэнэй ажахы Бэйдахуанда оршодог. Энэнь Хитадай эгээ ехэ ажахынуудай нэгэн. Совет мэргэжэлтэдэй туһаламжаар энэ ажахы түрүүлэн эмхидхэгдэһэн байгаа. 1955 ондо Хитадта Советскэ Союзай бэлэглэһэн хүдөө ажахын машинанууд эндэ үгтэнхэй.

Гүрэнэй эдэ ажахынууд дүтэ тойрохи арадай коммунануудта туһаламжа хүргэдэг. Сортовой һайн үрэһэ, трактор, хүдөө ажахын бусад машинануудые тэдээндэ үгэдэг юм.

Улан-Үдэ хэлэнэ, харуулна

Мүнөөдэрэй телевидениин программа

19.00 — «Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд — Эб найрамдалай найдамтай тулгуури» гэһэн дамжуулга. 19.10 — «Мэдээжэ хүнүүдэй нэрэнүүд» гэжэ найруулга. 19.40 — «Великая победа советского народа» гэһэн документальна фильм. 20.40 — Солдадуудай уран һайханай бүлгэмэй концерт. 21.30 — «Балтийское небо» гэжэ уран һайханай фильмын хоёрдохи сери харуулагдаха. 22.55— февралиин 25-най программа.

Байза, ши аалин бай,
Баабгай—баабайнь гэртээ
гэнэ,
Бар тайгын эзэн гэнэ.

Ойром тингээд бү шууя,
Ойлгоод бултынь хөөрүүжэб,
Ой-ё даа, һонин гээшэнь!

Үгэнь Р. Халзановай, Д. Дугаровай фото.

Хилын саанаһаа

Дж. Кеннедидэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн амаршалга радиогоор дамжуулагдаба

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 21. (ТАСС). Хүнние һуулгаһан замбуулин дайдын американска онгосые амжалтатайгаар табиһантай дашарамдуулан, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев США-гэй президент Дж. Кеннедидэ амаршалга эльгээгээ һэн. Американска радиостанцинууд тэрэ амаршалгыень мүнөө үглөөгүүр дамжуулба. Хэрбээ замбуулин дайдые шэнжэлэлгээр научна, техническэ, материальна арга оролдолгоёо США-гэй, СССР-эй хамтадхан ябуулаа һаань, эрдэм ухаанай хүгжэлтэдэ ехэ туһатай байха һэн. Энэ үүсхэлые бүхы арадууд баяртайгаар угтаха байгаа. Эрдэм ухаанай түйлалтанууд «хүйтэн дай хэхэ», буу зэбсэг ехээр бэлдэхын түлөө бэшэ, харин хүнэй аша туһада хэрэглэгдэхэ ёһотой гэжэ арадууд тоолодог гээд Н. С. Хрущевой бэшэһэние радиостанцинууд тобойлгон гаргаба.

Ассошиэйтед Пресс, Юнайтед Пресс Интернейшнл агентствонууд Н. С. Хрущевой амаршалгые хүсэдөөр толилбо.

КПСС-эй делегаци ДРВ-дэ ерэбэ

ХАНОЙ, февралиин 21. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Б. Н. Пономарев түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци мүнөөдэр эндэ ерээ.

Вьетнамай ажалшадай партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Чыонг Тинь, ПТВ-гэй ЦК-гэй секретарьнууд Ле Дык Тхо болон То Хыу, ПТВ-гэй ЦК-гэй гэшүүд ДРВ-гэй партийна, гүрэнэй, олониитын хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад, тэрэшэлэн СССР-һээ ДРВ-дэ байдаг элшэн сайд С. А. Товмасян аэродром дээрэ делегациие угтаа.

Суванна Фума Вьетнамда ерэбэ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 21. (ТАСС). Лаосой хуулита правительствын премьер-министр хан хүбүүн Суванна Фума мүнөөдэр Вьентьянда ерээ. Национальна нэгэдэлэй правительствые байгуулха асуудалаар тэрэ эндэ хэлсээ хэхэ юм.

АП агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Суванна Фума иигэжэ мэдүүлээ. Вьентьянда аяншалан ерэлгэмни Луан-Прабанда аяншалгымни үргэлжэлэл болоно. Луан-Прабанда хэгдэһэн хэлсээн национальна нэгэдэлэй правительство байгуулха хэрэгтэ һайн үрэ дүн үгэхэ гэжэ найданаб гээд тэрэ мэдүүлээ.

Ядерна туршалга һэргээхые буруушаана

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 21. (ТАСС). Чикагодахи Аргоннско национальна лабораторидо хүдэлдэг мэдээжэ физик-атомник Дэвид Инглисэй бэшэгые «Нью-Йорк таймс» газетэ толилоо. Агаарта ядерна зэбсэг туршалга һэргээлгые хойшолуулхыень США-гэй правительствые тэрэ уряалаа.

Эрдэмтын бэшэг соо иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ. «Зохихо хиналта тогтоон али али талада таарамжатайгаар ядерна туршалгые хорижо шадахаар политикые Холбоото Штадуудай, мүн Советскэ Союзай бэелүүлхэнь хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала болоод байна».

„Эб найрамдалай түлөө хэгдэһэн алхам"

ЛОНДОН, февралиин 21. (ТАСС). Джон Гленнын дэлхэйе тойрон амжалтатайгаар ниидэһэнтэй дашарамдуулан, президент Кеннедидэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн амаршалгые Лондоной үдэшын газетэнүүд һайшаан бэшэнэ. Энэ амаршалтые эб найрамдалай түлөө хэгдэһэн сэхэ шууд алхам гэжэ нэрлэнэ.

«Хрущев: замбуулин дайдые сугтаа шэнжэлэел» гэһэн ехэ гаршагтайгаар «Ивнинг Стандарт» газетэ Н. С. Хрущевой амаршалга тухай түрүүшынгээ хуудаһанда мэдээсэл гаргаба.

Мүн «Ивнинг Ньюс» газетэ Н. С. Хрущевой тэрэ амаршалга тушаа Москвагай радио тусхай дамжуулга хээ гэжэ тэрэ газетэ бэшээ.

Советскэ Союзай булюу байһанда маргалтагүй

ЛОНДОН, февралиин 21. (ТАСС). Американска астронавтын дэлхэйе тойрон ниидэһэн тухай Англиин газетэнүүд эли газарта мэдээсэлнүүдые гаргаба. Тиихэтэйгээ хамта Джон Гленнын эрэлхэг зориг гаргаһан тушаа тусгаар тэмдэглэнэ. Гэхэ зуура замбуулин дайдые шэнжэлхэ талаар Советскэ Союзай түрүү һуури эзэлжэ байһанда маргалтагүй гээд тэдэ газетэнүүдтэ сэхэ мэдэрэгдэнэ.Ородууд хадаа хадаа американецуудта орходоо һураггүй хүсэтэй ракетэнүүдтэй гэжэ «Гардиан» газетын научна шэнжэлэгшэ Джон Мэддокс һанамжална.Ородуудай табиһан замбуулин дайдын ракетэнүүдэй кабина бүхэн Гленнын ниидэһэн кабинын шэгнүүрһээ гурбанһаа үлүү дахин ехэ байна гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ. Тиихэ зуураа шэнэ түхэлэй ракетэнүүдые Номгон океанда Советскэ Союзай туршажа үзэһэние Мэддокс һануулаа.

«һураггүй хүсэтэй ракетэнүүдые хэхэ талаарородууд булюу байна. Тиимэһээ һара тээшэ ниидэлгэ бэелүүлхэ тэдэнэр бүрил һайн арга боломжотой» гээд «Дейли Телеграф» газетэ бэшэбэ. «Дейли Экспресс» газетын мэдээжэ научна шэнжэлэгшэ Чэпмен Пинчер мүн лэ иимэрхүү һанамжатай. Түрүүлэн американец бэшэ хүн һара тээшэ ниидэхэ ха гэһэн удхатай ехэ статья Пинчер толилбо.

Ракетэнүүдые залан ябуулгаар Советскэ Союз яахашье аргагүй булюу байна бшуу. Тиимэһээ һарада ниидэжэ опюхо талаар тэдэнэр түрүүлжэ болохо байна гээд шэнжэлэгшэ онсолон тэмдэглэнэ. Мүнородой ракетэнүүд бүхы талаараа найдамтай гэжэ тэрэ һанамжална.

Гагаринай, Титовой түйлаһан амжалтануудтай жэшэхэдэ, Гленнын ниидэлгэ дүлдүүрхан болоно гэжэ «Джодрелл Бэнк» гэдэг обсерваториин директор Бернард Ловелл мэдүүлһэн байгаа. Тэрэнь хэды газетэнүүдтэ толилогдобо. Зүгөөр Титов болбол зургаа һарын саада тээ ниидэһэн байна бшуу гээд маргалтагүй. Харинородууд һаядаа замбуулин дайда шэнжэлхэ талаар түйлаһан амжалтанудайнгаа шэнэ шатые харуулха аргатай гэжэ Ловелл һанамжалаа.

Энэ ниидэлгэ бэелүүлхэдэ эрдэмтэдэй түйлаһан амжалтануудые, Гленнын гаргаһан эрэлхэг зоригые «Дейли Уоркер» газетэ үндэрөөр сэгнэбэ. Буу зэбсэг ехээр бэлдэхын түлөө хэрэглэгдэжэ байһан научна бүхы арга хэрэгсэлнүүдые амгалан ёһоор хэрэглээ һаа, хүн түрэлтэнэй урда ямар ерээдүй нээгдэхэ һааб гэжэ бэшэнэ.

ГВИНЕЙ. Баруун Африкадахи французска банкые гүрэнэй мэдэлдэ абаха шийд... публикын правительство һаяхан абаба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Конакридахи Баруун Африкын ... шан. ТАСС-эй ...

Вашингтон ошоһоной һүүлээр...

БУДАПЕШТ, февралиин 21. (ТАСС). Конгын дотоодын хэрэгүүдэй министр Кристоф Гбение гэгшэ премьер-министрын орлогшо болгогдоһон, тиигээд Леопольдвиль провинциин правительствын түрүүлэгшэ Клеофас Камитату гэгшэ дотоодын хэрэгүүдэй министрээр томилогдоһон юм. Конгын Республикын премьер-министр Адула һаяшаг энээн тушаа соносхоо.

Энэ хубилалта хадаа Гбение гэгшые дотоодын хэрэгүүдэй министрын тушаалһаа холодхохо гэһэн һэдэлгэ гээд политическэ бүлэглэлнүүд сэгнэһэн байха юм. Дотоодын хэрэгүүдэй министрын мэдэлдэ оронoй полициин хүсэнүүд байдаг.

Венгриин телеграфна агентствын мэдээсэһээр, тус агентствын Леопольдвильда байдаг корреспондентдэ Кристоф Гбение мэдүүлгэ хээ. Премьер-министрын орлогшын бэелүүлхэ уялгануудые бэедээ даажа абаагүйб, Конгын Национальна хүдэлөөнэй — Лумумбын партиин аша туһада дотоодын хэрэгүүдэй министрын тушаалда сагайнь хүрэтэр байжал байхаб гэжэ тэрэ хэлээ.

Правительствын хубилгагдаһание, өөрынгөө шэнэ тушаалтай болоһон тухай радиогоор хэлэхэдэнь дуулааб. Премьер-министр Адула шэнэ тушаалда томилхо тушаа намтай зүбшөөгүй гээд Гбение үргэлжэлүүлбэ. МНК-гэй парти, правительствода хэгдэһэн хубилалтые буруушаана. Партиин хүсэл зорилгые дүүргэхэб гэжэ Гбение мэдүүлээ.

Партиин нэрэһээ США-гэй дипломатическа түлөөлэлгэдэ бэшэг эльгээһээр һара тухай болобоб. Правительствода хубилалтануудые хэхэ ябадалые үшөө тиихэдэ буруушаагаа һэм гэжэ Глениe хэлэбэ. Яахадаа американска посольстводо бэшэг эльгээгдээб гээд корреспондент асууһан байна. Тиихэдэнь американска политикын нүлөөлһэнһөө шалтагаалан, Конгын правительство хубилгагдаа. Юуб гэхэдэ, США-һаа Адулын бусажа ерэһэнэйл һүүлээр иимэ хубилалта хэгдээ гэжэ Гбение һанамжалһан байна.

Хүдэлмэрилжэ эхилхэ, зүгөөр тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидэбэ

ПАРИЖ, февралиин 21. (ТАСС). Забастовкоёо болюулжа, февралиин 23-һаа хүдэлмэреэ эхилхэ шиидхэбэри Деказвилиин горнягууд абаба. Тэдэнэр газар доро жаран дүрбэн үдэрэй туршада забастовко соносхоод байгаа бшуу. Ажалтай байха эрхынгээ түлөө горнягууд баатарлигаар тэмсэбэ. Тиихэдэ Франциин правительство хатуу шэрүүнээр тэрээндэнь эсэргүүсэһэн байха юм.

Франциин бүхы ажалшадаар дэмжэгдэһэн горнягууд правительствын энэ эсэргүүсэлгэ һуладхажа шадаба. Горнягуудай түлөөлэгшэдэй эрилтэ, дурадхалнуудыень правительство зүбшэн хэлсэхэ гэжэ һүүлэй һүүлдэ шиидээ.

Горнягуудай профсоюзууд хоорондын комитет тусхай резолюци гаргажа, ажаллажа эхилхыень горнягуудые уряалаа.

Ю. Гагарин... үгэ Швецидэ... дээрэ ба...

СТОКГОЛЬМ, ... 21. (ТАСС). Д... түрүүшын космо... ринай хэлэһэн ү... һэн пластинкые ... хи совет номой м... зон олоор аба... иимэ пластинка... даа.

Аха дүү... талар...

БЕРЛИН, ф... (ТАСС). Неме... профсоюзуудай ... бэй правлени Ба... ниин профсоюзу... лэй правленидэ ... эльгээгээ. Баруу... үерэй болоходо ... үхэһэн хүнүүды... байһан тухайгаа... түрэлхидтэ телег... элирхэйлэн мэдү... гэй түбэй правле... гүй үлэһэн хү... 200 үхибүүдые ... абахаар, үһанай ... ходо ядан түлип... мэришэдэй болон ... гэшүүдэй амарда... нууд болон ама... шангуудта 300 һ... бэлэн байна гэжэ ... соо хэлэгдэнэ.

«Арадай һана... гэжэ организаци... тэлбэри үһанай ... ядарһан 200 хүн... амаралтын гэрт... руулхаар бэлэн б... гаа мэдүүлээ.

Космонавт... Багамска а... дээрэ е...

НЬЮ-ЙОРК, ф... (ТАСС). Америк... Гленн Гранд Те... аралнуудай нэгэ... дээрэ мүнөө үглө... доор ерээ. Тэрэ ... рэ медицинскэ ... һайнаар орохо ю...

США-гэй ви... Линдон Джонс... уулзахын тулада ... дээрэ ерэхэнь ... дэнэ.

Хоро... үгэсэлгэдэ...

ТОКИО, фе... (ТАСС). Урда К... лай толгойлогш... Ким Чжон Ир ... Япон ошоод бай... министр Икэда ... рээтэй уулзаба...

Кабинедэй ген... ретарь Охирын ... Япон Урда Коре... рондохи политик... саануудые тури... руулхын тухайда... Чжон Ир гэгш... дые хэхэнь.

«Коммунизма... ной, Урда К... бии болохо зор... ник Ким Чжон... гэд тэндэнь тай...

Редакторай ...
С. Б. БАЛЬЖ...

Манай адрес, телефо...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, ...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. ред... 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов: партийн... пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и совет... тельства — 47-59, промышленности и транспорта... —35-14, культуры — 24-05, писем и рабселькоров ... отдел переводов и корректорская — 35-95, бух... 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культу... АССР.

Н00606. Зак. №